انکشاف شهر

د کور او ښار جوړولو وزارت نشراتي ارگان

سال ۱۴۴۵ هـ ق، ۱۴۰۲ هـ ش، ربع سوم

شماره ۵۷

د کور او ښار جوړولو وزارت!
د اوسني عصر سره سم د ساختماني ډیزاین او ښاري پلانونو بیا کتنه کوو، چې د ژوند ټولو اصولو او اړتیاوو ته جواب ویونکي وي.

بسم الله الرحمن الرحیم

د امتیاز خاوند: د کور او ښار جوړولو وزارت
مسؤل مدیر: محمد کمال افغان
د مسؤل مدیر مرستیال: عزیزالله فروغي
اډیټور: محمد کمال افغان، نویدالله نبي زاده
لیکوالان: عبدالله فکور، نویدالله نبي زاده، عزیزالله فروغي، محمد یوسف روستایي، انجنیر نظیف الله قاهري،انجنیر هادی علی یار، مولوی نقیب الله احمدي، انجنیر نجیب الله قرباني، انجنیر اسحاق نیکروش
خبریالان: نویدالله نبي زاده، میوند خپلواک
ډیزاینر: محمد عمران عزیزي
عکاس: محمد سلیم شریفي
وېشونکي: سمیع الله عزیزي، سید مرتضی موسوي
چاپ: شرکت دولتی مطابع آزادی

د کور او ښار جوړولو وزارت نشراتي ارګان
مهالنۍ مجله کال ۱۴۴۵ هـ ق

نښه: ۹مه ناحیه، ۳ مکروریان، د کور او ښار جوړولو وزارت، کابل افغانستان

اړیکو شمیرې: +۹۳۲۰۲۳۰۰۷۱۲
+۹۳۷۸۱۲۸۸۷۳۷
ویب پاڼه: www.mudh.gov.af

فهرست

سخن نخست ۱
گزارش و اخبار کوتاه ۲
بررسی سیسمیکی تعمیرات خشتی ۲۶
د باران د اوبو سپما ۲۹
بررسی وضعیت زیست پذیری شهری ۳۱
امربالمعروف او نهی عن المنکر ۳۶
تاریخچه و چالش های شهر کابل ۳۸
د مرکزي او ولایتي رئیسانو ترمنځ د همغږۍ . . . ۴۱
کارهای عملی (داستان کوتاه) ۴۳

سخن نخست

ارتقای ظرفیت کارمندان از اولویت وزارت شهرسازی و مسکن می‌باشد

ارتقای ظرفیت یکی از راه‌های اساسی پیشرفت کارمندان در نهادها و سازمان‌ها می‌باشد. رهبری نهادها وسازمان‌ها این عمل را به منظور رسیدن به اهداف از پیش تعیین شده اداره، انجام می‌دهند و در آن توجه خاص مبذول می‌دارند. درنبود این امر برنامه‌های یک نهاد و یا اداره ناقص محسوب شده و به اهداف و استراتیژی بزرگ که دارد نخواهد رسید. ارتقای ظرفیت، فرایندی است که طی آن افراد، گروه‌ها، اداره‌ها، نهادها و انجمن‌ها توانایی‌های‌شان را افزایش می‌دهند و مهارت‌های کاری‌شان را بلند می‌برند. این یک روند سیستماتیک، مؤثر و دارای اهمیت است که کارمندان در اداره میزان کارایی و اثربخشی آن در ارایه خدمات به کسانی که در اداره ذینفع هستند و یا خدمات و تسهیلات را برای مردم انجام می‌دهند مؤثرتمام می‌شود. رهبری وزارت شهرسازی و مسکن با درک این موضوع مهم و اهداف که از پیش بربنیاد قوانین کشور تعیین شده همواره بر ارتقای ظرفیت و ارزیابی عمل‌کرد کارمندان این وزارت، تأکید دارد. همچنان رهبری وزارت شهرسازی و مسکن در برنامه‌ها، کنفرانس‌ها، سمینار و نشست‌های که با کارمندان این وزارت داشته است یکی از موارد که در کنار دیگر موضوعات مهم، تأکید داشته ارتقای ظرفیت است. با این حال وزارت شهرسازی و مسکن، به منظور خدمت‌رسانی عالی و بهتر به شهروندان کشور همه ساله سمینارهای علمی، تخنیکی و آموزشی لازم را برای واحدهای دومی و کارمندان بخش‌های مختلف این وزارت، برگزار می‌کند.

به تازگی وزارت شهرسازی و مسکن سمینار علمی دو روزه را به هدف هماهنگی، انسجام و توسعه امور کاری بین ریاست‌های مرکزی و ولایتی، برگزارکرد. محترم شیخ حمدالله نعمانی سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن، در سمینارعلمی دو روزه بر پیشرفت کار در کشور، با داشتن تعهد، تخصص و صداقت لازم برای همه افراد مسوول درجامعه تأکید کرده، افزود که امارت خانه وعزت همه است و باید برای حفظ و بلند نگهداشتن آن و همچنان رقابت با دیگران تلاش بیشتر صورت گیرد. در این سمینار، موضوعات و مطالب علمی و تخنیکی، از قبیل تهیه پلان و پالسی، تهیه برنامه‌ها، چگونگی نشرات، طراحی ماسترپلان‌ها و پلان‌های شهری و سایر بخش‌های مرتبط ارایه گردیده و اشتراک کنندگان از این برنامه، استفاده مؤثررا برده‌اند. وزارت شهرسازی و مسکن، در یک سال گذشته توانسته است با راه‌اندازی برنامه‌های مختلف آموزشی به هدف ارتقای ظرفیت کارمندان این وزارت و امضای تفاهم‌نامه‌ها با نهادهای مختلف علمی، تحصیلی و تخنیکی، زمینه رشد و توانمندسازی و همچنین بلند بردن سطح علمی کارمندان را درسطح مرکز و ولایت مساعد کرده است. رهبری وزارت شهرسازی و مسکن، باور دارد که یکی از راه‌های رسیدن به اهداف بزرگ، بلندبردن و ارتقای ظرفیت کارمندان و سپردن کاربه اهل کار می‌باشد. این وزارت، در تلاش است که توانایی کارمندان بالا برده شود تا آن‌ها بتوانند به صورت بهتر به مشکلات مردم رسیدگی نموده و رضایت آن‌ها را فراهم سازد.

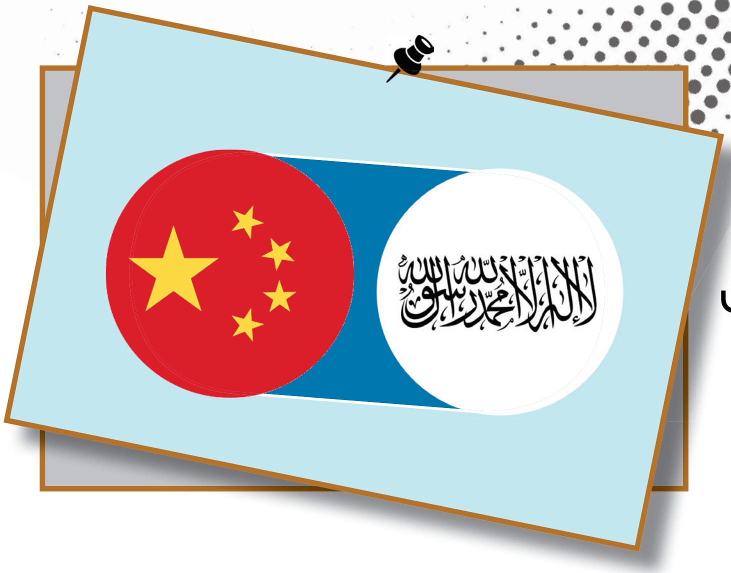

د کور او ښار جوړولو وزارت سرپرست
په کابل کې د چین له سفیر سره وکتل

د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني، په کابل کې د چین له سفیر جاوشینګ او مل پلاوي سره وکتل. په دغه لیدنه کې د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني د چین سفیر ته د ښه راغلاست ترڅنګ د افغانستان او چین ترمنځ د ښه ګاونډیتوب اړیکو د مخینې په تړاو او د دغه اړیکو په لا پیاوړتیا او ټینګښت خبرې وکړې. ښاغلي شیخ حمد الله نعماني کابل کې د چین هېواد د هستوګنیزې پروژې (نیله باغ) د عملي چارو بیا پیل برخه کې هم مننه وکړه او زیاته یې کړه چې باید له ژمنې سره سم د یادې پروژې چارې ګړندۍ شي، تر څو یې ولس محسوسه پایله وګوري. ښاغلي نعماني، د کور او ښار جوړولو وزارت مسلکي کارکوونکو د ظرفیت لوړونې برخه کې د چین له سفیر د همکارۍ غوښتنه وکړه، چې که دغه چاره کابل کې ترسره شي، ځکه به ښه وي چې ډېر کار کوونکي به ترې ګټه پورته کړي. د خبرو په دوام، نوموړي له راغلي چینايي پلاوي څخه غوښتنه وکړه چې د نوي کابل ښار په پروژه کې پانګونه وکړي او چینايي پانګوال هم په یاده برخه کې پانګونې ته وهڅوي. د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست په افغانستان کې د چینايي کارکوونکو د امنیت خوندیتوب برخه کې چینايي لوري ته ډاډ ورکړ او زیاته یې کړه، چې ا.ا ته د دوی د امنیت خوندیتوب لومړیتوب لري.

ناسته کې ښاغلي نعماني وویل، افغانستان کې اوسمهال تر بل هر څه لومړی د کورونو کمښت ستره ستونزه ده چې په کار ده چینايي پانګوال او حکومت په دغه برخه کې له کور اوښار جوړولو وزارت سره همکاري وکړي. وروسته په کابل کې د چین سفیر ښاغلي جاوشینګ خبرې وکړې او نوموړي هم د کور او ښار جوړولو وزارت د سرپرست له همکارۍ د منني ترڅنګ د چین او افغانستان د اړیکو او ښه ګاونډیتوب په تړاو خبرې وکړې. جاوشینګ وویل، اوسمهال ژمی دی، خو د نوي ۲۰۲۴ کال د مارچ په میاشت کې به د نیله باغ پروژې چارې ګړندۍ کړي او تمه لري چې په څو میاشتو کې به یې چارې بشپړې او ګټې اخیستنې ته وسپاري. د پروژې د کیفیت برخه کې د چین سفیر د وزارت سرپرست ته بشپړ ډاډ ورکړ، چې چارې به په ښه کیفیت پر مخ یوسي. د چین سفیر وویل، د وزارت کار کوونکو د ظرفیت لوړونې او په افغانستان کې د مسکن برخه کې د ستونزې حل موضوعاتو کې به معلومات له خپل حکومت سره شریک او په تړاو به یې وزارت ته بېرته معلومات ورکړي. د ناستې په پای کې د چین سفیر جاو شینګ یادونه وکړه چې د کور او ښار جوړولو وزارت له رهبرۍ سره به په ګډه ټولې رغنیزې چارې پر مخ بیايي.

روی فعالیت‌های بخش اسکان مؤسسه

آغاخان در افغانستان صحبت گردید

محترم شیخ حمدالله نعمانی سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن با محترم راحت بیگ رییس بخش اسکان مؤسسه آغاخان، ملاقات کرد.

در این ملاقات روی چگونگی تطبیق پروژه‌های مؤسسه آغاخان در حوزه فعالیت‌های وزارت شهرسازی و مسکن و همچنین همکاری آن مؤسسه در بخش تهیه مسکن و رسیدگی به امور عودت کنندگان صحبت و تبادل نظر صورت گرفت.

رییس بخش اسکان مؤسسه آغاخان از همکاری دوامدار سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن و دیگر مسوولین این وزارت در تطبیق پروژه‌های آن مؤسسه تشکری کرده، خواهان همکاری در حل برخی چالش‌ها و مشکلات فرا راه شان فعالیت آن مؤسسه در افغانستان گردید.

سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن، ابرازداشت که برای حل مشکلات در تطبیق پروژه‌های مؤسسه آغاخان در افغانستان همکاری لازم را انجام می‌دهد.

وی، از رییس بخش اسکان مؤسسه آغاخان، خواست تا در بخش‌های مختلف به خصوص تهیه مسکن برای عودت کنندگان با وزارت شهرسازی و مسکن همکاری نماید.

د المان هېواد او هلته مېشت افغان پانګوال لېوالتیا لري‌چې

د کور او ښار جوړولو وزارت په پروژو کې پانګونه وکړي

د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني، په المان کې د افغان جرمن د همغږۍ ټولنې له رئیس محترم الیاس عمر او په کابل کې د افغان جرمن د سوداګرۍ او صنایعو خونې سرپرست محترم محمد ذکریا احمدي سره وکتل. په دې ناسته کې الیاس عمر په تخنیکي او انجنیري برخو کې د مرستو او د الماني پانګوالو د جذب په اړه د کور او ښار جوړولو وزارت په پروژو کې د همکارۍ ډاډ څرګند کړ.

نوموړي زیاته کړه، په المان هېواد کې ډېر شرکتونه د کور جوړولو په بېلا بېلو برخو او ښاري چارو کې ښې تجربې لري او ځینې شرکتونه لېوالتیا هم لري چې په افغانستان کې پانګونه وکړي.

د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني وویل، ټولو داخلي او بهرنیو پانګوالو او سوداګرو ته ښه راغلاست وایي، ملاتړ یې کوي او اسانتیاوې ورته برابروي چې د کور او ښار جوړولو وزارت په اړوند کې پانګونه کوي. نوموړي زیاته کړه، دوی په افغانستان کې د کور او ښار جوړولو برخه کې لازمه زمینه برابره کړې ده. ښاغلي نعماني د خپلو خبرو په دوام وویل، په افغانستان کې ډېرې پروژې پانګې اچونې ته چمتو دي چې له ډلې یې د نوي کابل ښار ستره ملي او با ارزښته پروژه ده چې د بیخ بناء (زیربنا) په برخه کې پانګونې ته اړتیا لري او پانګوال کولی شي، چې دغه برخه کې هم پانګونه وکړي.

تفاهم‌نامه همکاری‌های علمی و تخنیکی میان

وزارت شهرسازی و مسکن و اداره تعلیمات تخنیکی و مسلکی امضا شد

محترم شیخ حمدالله نعمانی سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن، در مراسم افتتاح نخستین نمایشگاه ملی ابتکارات و نوآوری‌های برترافغانستان، شرکت کرده و تفاهم‌نامه همکاری‌های علمی و تخنیکی را با رییس اداره تعلیمات تخنیکی و مسلکی، امضا کرد. این تفاهم‌نامه به منظور همکاری‌های علمی و تخنیکی مشترک جهت هماهنگی و تشریک مساعی در مورد راه اندازی مرکز آموزش‌های تخنیکی و مسلکی، برنامه‌ریزی درسی مطابق به بخش‌های مسلکی موجود در وزارت شهرسازی و مسکن و استفاده مشترک از منابع دولتی در موارد مختلف، به امضا رسید.

سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن، راجع به علم و فراگیری آن صحبت کرده اظهارداشت که علم یکی از ابزار خدمت به بندگان خداوند است و در تعلیم به این مسأله مهم باید توجه گردد که فراگیری علم باید به نیت خدمت به بشریت باشد نه به قصد به دست‌آوردن شهرت و مادیات.

وی، امضای تفاهم‌نامه با اداره تعلیمات تخنیکی و مسلکی را آغاز خوب برای رشد توانایی‌های متعلمین نهادهای تحت چتر اداره تعلیمات تخنیکی و مسلکی و ایجاد هماهنگی در همکاری علمی و تخنیکی میان طرفین دانست. رییس اداره تعلیمات تخنکی و مسلکی، در مراسم افتتاح این نمایشگاه، در رابطه به فعالیت‌های آن اداره در بخش‌های مختلف معلومات ارایه کرده، گفت که مسوولان آن اداره با توجه به امکانات موجود از جوانان مبتکر و خلاق حمایت می‌نمایند. سپس، سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن، با جمع از مقامات ا.ا.ا که در این مراسم شرکت کرده بودند از نمایشگاه ملی ابتکارات و نوآوری‌های برترافغانستان، بازدید کرده، از تولید کنندگان محصولات فنی ابراز حمایت نمود.

د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني

د قطر هېواد د الغرافة خیریه بنسټ له راغلي هیئت سره وکتل

په دغه کتنه کې د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست ترڅنګ د دغه وزارت د مسکن، ودانیزو چارو او د زونونو پراختیا معینیت محترم سرپرست مولوي روح الله احمدي، د وزارت یو شمېر نورو اړوندو رئیسانو او د قطر هېواد د الغرافة خیریه بنسټ مشاور الحاج عبدالله جلال جلال، د یاد بنسټ مالي رئیس او رهبري غړی احمد محمد صلاح الدین الکوراني ګډون کړی و. لومړی د الغرافة خیریه بنسټ راغلي هیئت د کور او ښار جوړولو وزارت له محترم سرپرست وزیر مننه وکړه چې د چارو پر وړاندې یې د شته ستونزو په حل کې پر وخت او رغنده اقدام وکړ او دغه راز یې په افغانستان کې د خپلو خیریه چارو د پیل او پرمختګونو په اړه د وزارت محترم مقام ته معلومات ورکړل. د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني قطري پلاوي ته د ښه راغلاست او مننې ترڅنګ د کابل په پنځمه ناحیه خوشحال خان سیمه کې د قطري هستوګنیزې پروژې د چارو پرمختګ په اړه یادونه وکړه، چې د لومړي فاز چارې د بشپړېدو په حال کې دي او غوښتنه یې وکړه چې متصل دې د نورو فازونو د چارو لپاره عملي اقدام وشي.

ښاغلي نعماني وویل، د قطري پروژې په اړه ستونزې حل شوي او تمه لري چې د نورو فازونو چارې یې په چټکۍ سره سرته ورسېږي او ګټې اخیستنې ته چمتو شي. نوموړي زیاته کړه، اړتیا ده چې د قطري هستوګنیزې پروژې د چارو ښه پرمختګ په موخه دواړه غاړې خپل خپل مسؤلیتونه په سمه توګه سرته ورسوي. ښاغلي شیخ حمدالله نعماني له قطري پلاوي غوښتنه وکړه، چې د افغانستان په ابادۍ، پرمختګ او اقتصادي ځان بسیاینه کې رغنده رول ولوبوي او په بنسټیزو چارو کې پانګونه وکړي. دغه راز، ښاغلي نعماني غوښتنه وکړه، چې له ګاونډیو هېوادونو څخه د بېرته راستنېدونکو کډوالو لپاره دې د الغرافة خیریه بنسټ د کورونو په جوړولو کې له کور او ښار جوړولو وزارت سره همکاري وکړي. د الغرافة خیریه بنسټ راغلي هیئت وویل، په ناسته کې د بیان شوو ټولو موضوعاتو په اړه به د کور او ښار جوړولو وزارت د محترم مقام پیغام د الغرافة خیریه بنسټ مشر ته ورسوي او په کابل کې به خپلو انجنیرانو ته سپارښتنه وکړي، چې د قطري هستوګنیزې پروژې د دویم فاز پر لومړنیو چارو کار وکړي.

برای پیشرفت جامعه تعهد، تخصص و صداقت لازم است که باید مسوولین داشته باشند

محترم شیخ حمدالله نعمانی سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن، در نشست پایانی سمینار علمی دو روزه به منظور هماهنگی، انسجام و پیشرفت امور بین ریاست‌های مرکزی و واحدهای دومی این وزارت، اشتراک نمود. محترم شیخ حمدالله نعمانی گفت، برای پیشرفت یک جامعه، تعهد، تخصص و صداقت لازم است که همه افراد مسول باید از آن برخوردار باشند. وی، در سخنانی خطاب به حاضران گفت: اگر به امور رسیدگی نشود، ممکن است مشکلات کوچک مانعی برای کارهای بزرگ شود. سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن، با بیان این که ممکن است برخی موارد مشکل ساز باشد، اما به گفته وی، باید برای یافتن علت و رفع آن تلاش کرد. سرپرست این وزارت، خطاب به کارمندان این وزارت گفت که در برابر کسانیکه دارای معلولیت بوده و یا بیوه و یتیم می باشند خود را مسول دانسته و برای پیشرفت چنین افراد در جامع تلاش نمایند. محترم حمدالله نعمانی، افزود که امارت خانه و عزت همه است و باید برای حفظ و بلند نگهداشتن آن و همچنان رقابت با دیگران تلاش بیشتر صورت گیرد. آقای نعمانی گفت، باید اختلاف بین علمای دین، انجنیران و دیگر متخصصان در مؤسسات پایان داده شود و همه احساس کنند که صاحب این سرزمین هستند.

همچنین محترم مولوی روح الله احمدی سرپرست معینیت امور ساختمانی، مسکن و انکشاف زون‌های این وزارت، نیز به منظور هماهنگی، انسجام و پیشرفت امور سخنانی جامع ایراد کرد. محترم مولوی احمدی، ابرازداشت: در انجام امور به افراد توجه نکنید، بلکه به هدف رضای خداوند توجه کنید و وظیفه را که مسوولیت بزرگی است به درستی انجام دهید. در این سمینار پیرامون مسوولیت‌ها، راه‌کارها و پلان‌های وزارت شهرسازی و مسکن بحث و گفتگوی مفصل و جامع صورت گرفت و در روز دوم، به سوالات رؤسای محترم ولایتی پاسخ داده شد. هدف این بود که ریاست‌های ولایتی وزارت شهرسازی و مسکن چگونه می‌توانند کارهای خود را بر اساس نیازها و در پرتو قانون انجام دهند. انتظار می‌رود که این سمینار و سایر برنامه‌های علمی و تخنیکی مشابه، به پیشبرد بهتر امور ریاست های ذیربط وزارت شهرسازی و مسکن در مرکز و ولایات مفید واقع شده و خدمات بهتری را به مردم ارایه دهند.

د کور او ښار جوړولو وزارت

رهبري هئیت ناسته وکړه

د کور او ښار جوړولو وزارت د محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني په مشرۍ د دې وزارت د رهبري هیئت ناسته وشوه، چې په کې پر بېلا بېلو موضوعاتو خبرې وشوې او نظرونه شریک شول.

په دغه ناسته کې د دې وزارت د ښاري چارو محترم مرستیال شیخ مدارعلي کریمي بامیاني، د مسکن، ودانیزو چارو او د زونونو د پراختیا معینیت محترم سرپرست مولوي روح الله احمدي، اړوندو رئیسانو او د ځینو ادارو امرینو ګډون کړی وو.

د ناستې له مهمو موضوعاتو یوه یې د تهیه مسکن دویم نمبر بلاک د نیمه کاره پروژې د چارو بشپړوالي لپاره پر څرنګوالي بحث و چې څنګه کېدای شي ژر تر ژره یاده پروژه بشپړه او ګټې اخیستنې ته وسپارل شي. په ناسته کې د کور او ښار جوړولو وزارت د مسکن، ودانیزو چارو او د زوونو د پراختیا معینیت په مشرۍ ځیني رئیسانو ته دنده وسپارل شوه چې له قرار دادي شرکت سره ناسته وکړي او د ستونزې د حل په موخه یوې پرېکړې ته ورسېږي.

د میدان وردګ ولایت په مرکز میدان ښار کې د ترمینل جوړولو پلان، د تېر حکومت څخه د نیمه کاره پروژو د چارو وضعیت او د ولایتي ریاستونو د چارو ګړندي کېدل د دې ناستې نور موضوعات وو چې بحث پرې وشو.

د کور اوښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني، اړوند رئیسانو او مسؤلینو ته د چارو پرمختګ، کیفیت او همغږۍ په موخه لازمې لارښوونې وکړې او ښاري چارو محترم مرستیال ته یې دنده وسپارله څو له اړونده انجنیرانو او مسؤلینو سره د میدان ښار د ترمینل د پلان پر جوړېدو کار وکړي.

ویزه پلان‌های شهری و نقشه‌های مسکن و ساختمان بر اساس طرزالعمل جدید صورت می‌گیرد

نشست کمیسیون امور شهری ویزه نقشه‌ها به ریاست محترم شیخ مدار علی کریمی بامیانی معین امور شهری وزارت شهرسازی و مسکن و اشتراک اعضای این کمیسیون دایر گرید.

معین امور شهری، در این نشست اظهارداشت که ویزه پلان‌های شهری و نقشه‌های مسکن و ساختمان مطابق با مواد مندرج در طرزالعمل که اخیراً توسط کمیته مؤظف تهیه گردیده و مقام محترم وزارت آن را منظور کرده است، صورت می‌گیرد.

طرزالعمل ویزه نقشه‌های شهری، مسکن و ساختمان در سه فصل و 17 ماده، توسط متخصصین و انجنیران وزارت شهرسازی و مسکن تهیه گردیده است که از سوی سرپرست این وزارت مورد تأیید قرار گرفته و منظور گردید.

همچنین در این نشست پیرامون چگونگی تطبیق پلان‌های شهری از سوی مراجع تطبیق کننده نیز صحبت گردیده و معین امور شهری گفت که تمامی پلان‌های شهری، توسط متخصصین و انجنیران این وزارت با اصول و معیارهای لازم تخنیکی و با درنظرداشت قوانین شهری ساخته می‌شود، تعدیل و یا آوردن تغییرات در پلان‌ها، باید از مجرای قانونی آن صورت گیرد.

کابل کې د پانګونې په لور یو بل ګام

د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني، له پانګوال حبیب ځاځي سره وکتل او د کور او ښار جوړولو وزارت په اډانه کې د پانګونې په موخه یې خبرې وکړې. په دغه لیدنه کې، د کور او ښار جوړولو وزارت د مسکن، ودانیزو چارو او د زونونو پراختیا معینیت محترم سرپرست مولوي روح الله احمدي او اړوندو رئیسانو او مسؤلینو ګډون کړی وو. پانګوال حبیب ځاځي د کور او ښار جوړولو وزارت له محترم سرپرست مننه وکړه، چې د دغه وزارت په اډانه کې یې پانګوالو، صنعت کارانو او سوداګرو ته د پانګونې او سوداګرۍ زمینه برابره کړې، اسانتیاوې یې رامنځته کړې او ملاتړ یې کوي.

نوموړي وویل، غواړي په کابل کې پانګونه وکړي، چې هم ځان او هم ولس ته د هوساینې زمینه برابره کړي.

د ناستې په دوام، د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني وویل، تل هڅه کوي چې افغانستان کې د پانګونې لپاره زمینه برابره کړي او په دغه برخه کې یې د وزارت نور مسؤلین هم هلې ځلې کوي.

نوموړي د وزارت اړوندو څانګو ته لارښوونه وکړه، چې د پام وړ ساحه له نږدې وګوري او په تړاو یې هر اړخیز معلومات راټول او له مقام سره شریک کړي.

رهنمود کاری کمیته اسکان دایمی و توزیع زمین برای

مهاجرین عودت کننده تهیه گردید

نشست کمیته اسکان دایمی و توزیع زمین برای مهاجرین عودت کننده، به ریاست محترم شیخ حمدالله نعمانی سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن دایر گردیده و رهنمود کاری این کمیته تهیه گردید.

این رهنمود کاری به‌منظور تحقق بند «و» ماده 29 فصل هشتم طرزالعمل کمیسیون رسیدگی به مشکلات مهاجرین عودت کننده، تهیه شد.

چگونگی تشخیص زمین برای ایجاد شهرک، تصفیه زمین، پلان‌گذاری، اعمار مسکن دایمی، تثبیت مهاجرین و توزیع مسکن از جمله موضوعات مهم این رهنمودکاری بود که روی آن به صورت مفصل و همه جانبه صحبت و تبادل نظر صورت گرفت.

گفتنی است که سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن رییس این کمیته و نمایندگان وزارت‌های زراعت، آبیاری و مالداری، مهاجرین و عودت کنندگان، انرژی و آب، انکشاف دهات، شرکت آبرسانی، اداره ملی حفاظت از محیط زیست و شاروالی، اعضای کمیته می‌باشند.

د کابل ښار د سړکونو شبکې د اصلاحي پلان

پر سرته رسولو هوکړه وشوه

د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزير شيخ حمدالله نعماني د کابل محترم ښاروال سره وليدل او د کابل ښار د سړکونو شبکې پر اصلاحي پلان يې خبرې وکړې. په دغه ناسته کې د کور او ښار جوړولو وزارت او د کابل ښاروالۍ يو شمېر متخصصينو هم برخه اخيستې وه.

په دغه گډه ناسته کې، د کابل ښار د سړکونو شبکې د اصلاحي پلان په تړاو پر بېلا بېلو موضوعاتو خبرې وشوې او هر لوري خپل نظريات وړاندې کړل.

د کور او ښار جوړولو وزارت اړوند متخصصينو يادونه وکړه، چې د سړکونو شبکې په اصلاحي پلان کې دې د سړکونو عرضي مقاطع، له مناسبې ځمکې گټه پورته کول، ترمينلونو تشخيص، د مسجدونو او د تاريخي ځايونه خونديتوب په پام کې ونيول شي. د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزير شيخ حمدالله نعماني د ښاري پلانونو له پلي کېدا د خوښۍ څرگندولو ترڅنگ ټينگار وکړ، چې د وزارت د متخصصينو او انجنيرانو له لوري د يادو شوو موضوعاتو په تړاو دې پاملرنه وشي.

نوموړي لازمه وگڼله چې د تاريخي ابداتو د خونديتوب په موخه دې د کور او ښار جوړولو وزارت، د اطلاعات او فرهنگ وزارت او د کابل ښاروالۍ د متخصصينو نظريات واخيستل شي.

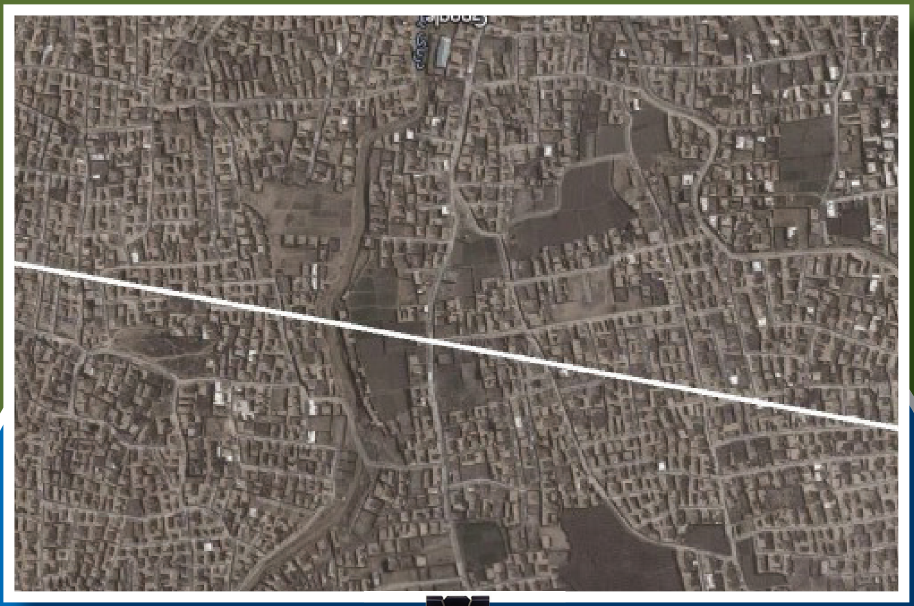

روی طرح پیشنهادی پارک جهان در ناحیه
هفدهم شهر کابل تبادل نظر گردید

محترم شیخ مدارعلی کریمی بامیانی معین امور شهری وزارت شهرسازی و مسکن، در نشستی با شماری از رؤسا و متخصصین این وزارت روی طرح پیشنهادی پارک جهان در منطقه خیرخانه ناحیه هفدهم شهر کابل صحبت و تبادل نظر کرد. این نشست، بر اساس هدایت سرپرست این وزارت که مسوولین ریاست‌های طرح مهندسی و لندسکیب، پلان‌های تفصیلی، زیربنای شهری و دعوت ارشاد، تحت نظر معین امور شهری را توظیف کرده است تا طرح پیشنهادی پارک جهان را از حیث تخنیکی، فرهنگی و شرعی بررسی نمایند، برگزار شد.

در این نشست مسوولین مربوطه، دیدگاه‌ها و نظریات خود در زمینه طرح پیشنهادی پارک جهان ابراز کردند.

معین امور شهری، گفت که با توجه به وضعیت موجوده شهر کابل، ساختن پارک‌ها و ایجاد فضای سبز یکی از نیازهای مهم و اساسی در این شهر است. وی، ابرازداشت که مشکل تأمین آب برای این پارک و همچنین موضوع تعدیل زمین به پارک در پلان، با شاروالی کابل و شرکت که این طرح را پیشنهاد کرده است در میان گذاشته شود و بعد در یک نشست مشترک با متخصصین شاروالی کابل روی جزئیات این طرح صحبت و تبادل نظر صورت گیرد.

په ولایتي کچه د بېرته راستنېدونکو کډوالو د ستونزو په حل خبرې وشوې

د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني پر کرښه یا انلاین بڼه د دغه وزارت د ولایتي ریاستونو کړنې و ارزولې. د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني په دې ناسته کې وویل، بېرته راستنېدونکو کډوالو لپاره د سرپناه برابرول د دوی له مهمو موضوعاتو څخه دي، چې د ا.ا.ا عالیقدر مشرتابه حفظه الله د یو فرمان له مخې کمیسیون جوړ شوی او په تشکیل کې څو بېلا بېلې کمېټې لري. نوموړي زیاته کړه، بېرته راستنېدونکو کډوالو ته د دایمي اوسېدو او ځمکو وېش چارې لپاره یو طرزالعمل جوړ شوی چې له منظورۍ وروسته به د کور او ښار جوړولو وزارت ولایتي ریاستونو سره شریک شي، تر څو له هغې سره سم د کډوالو د ستونزو په حل کې پر وخت اقدام وشي. د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر وویل، د کور او ښار جوړولو وزارت د ولایتي ریاستونو د دفتر ستونزو د حل په موخه لازم اقدامات ترسره شوي دي، چې ډېر ژر به د اړتیا وړ وسایط او وسایل په اختیار کې ورکړل شي. په دغه مجازي ناسته کې، د کور او ښار جوړولو ولایتي ریاستونو مسؤلینو د بېرته راستنېدونکو کډوالو د ستونزو حل برخه کې د بشپړ چمتوالي خبره وکړه او دغه برخه کې یې د خپلو فعالیتونو په تړاو معلومات شریک کړل.

برای حل مشکلات شهرکی در
ولسوالی صبری خوست اقدام شد

مسوولان ریاست شهرسازی و مسکن ولایت خوست می‌گویند که از شهرک در ولسوالی صبری این ولایت دیدن نموده و به مشکلات آن رسیدگی کرده است. انجنیران ریاست شهرسازی و مسکن خوست اقدامات به‌موقع را جهت رفع مشکلات شهرک متذکره انجام دادند. همچنین، انجنیران ریاست متذکره برای ساحات مختلف این ولایت برآورد، کروکی و نقشه‌های مهندسی، تهیه کرده اند. همزمان به درخواست آمریت نفت و گاز ولایت خوست، کروکی سه پایه پمپ ستیشن انجام گردیده و همچنین ساحات تعمیرات در ولسوالی‌های موسی‌خیل، دو منده، سترکوت و قلندر نیز تعیین و کروکی آن ترتیب شد. ریاست شهرسازی و مسکن، همزمان برآورد هوتل، دوکان‌ها، بانک و ذخیره آب در داخل مجتمع اداری را نیز انجام دادند. وزارت شهرسازی و مسکن، پروژه‌های ساختمانی را در سطح کشور برآورد و ارزیابی می‌کند تا تمامی امور آن به صورت اساسی و اصولی انجام شود

یک محراب مسجد شریف در ساحه قریه گردن
ولسوالی قوش‌تپه جوزجان خط اندازی گردید

ریاست شهرسازی و مسکن ولایت جوزجان با همکاری ریاست حج و اوقاف و اشتراک اهالی قریه یک محراب مسجد شریف را در ساحه قریه گردن ولسوالی قوش‌تپه آن ولایت خط اندازی کرد. نقشه این مسجد شریف از جانب این ریاست به درخواست ریاست حج و اوقاف آن ولایت به صورت اصولی طرح و دیزاین شده بود که اکنون انجنیران تخنیکی برای تطبیق نقشه، ساحه را سروی و خط اندازی کرد. وزارت شهرسازی و مسکن در کنار سایر فعالیت‌هایش، نقشه تعمیرات دولتی را بر اساس درخواست ادارات، طرح و ترتیب می‌نماید.

پنجشېر ولایت کې د یو باب مسجد
له رغنیزو چارو څارنه وشوه

د کور او ښار جوړولو وزارت د نورمونو او د وخت د اړتیاوو سره سم په معیاري توګه د رغنیزو پروژو طرحه، ډیزاین او دغه راز یې له چارو څارنه او ارزونه کوي. په همدې اساس پنجشېر ولایت کې د کور او ښار جوړولو ریاست د دغه ولایت د حصه اول ولسوالۍ په بالای خارو کلي کې د یو باب مسجد د جوړولو له چارو د کیفیت خوندیتوب په موخه څارنه وکړه. دغه څارنه په یاد ولایت کې د ارشاد، حج او اوقافو ریاست په غوښتنه او د ولایت مقام د حکم پر اساس ترسره شوه.

د کور او ښار جوړولو وزارت مرکزي او ولایتي انجنیران او اړوند مسؤلین د پروژو مالکینو، قراردادیانو او نورو مسؤلینو ته لازمي لارښووني کوي، چې څنګه کېدای شي ټولې چارې معیاري او د پلان سره سمې پر مخ یوسي.

په لوګر کې د لوړو زده کړو د موسسې
د خوړن ځای د تعمیر نقشه جوړه شوه

په لوګر ولایت کې د کور او ښار جوړولو ریاست په دې ولایت کې د لوړو زده کړو موسسې د خوړن ځای د تعمیر نقشه طرحه او ډیزاین کړه. یاده نقشه د دې ولایت د لوړو زده کړو د موسسې په غوښتنه په انجنیري اصولو او معیار برابره جوړه شوه چې قالب بندي، سیخ بندي او نور لازم ساختماني اړتیاوې په نظر کې نیول شوي دي او لومړنی براورد یې هم تر سره شوی دی. د کور او ښار جوړولو وزارت د دولتي تعمیرونو نقشې د دولتي ادارو په غوښتنه په معیار برابر جوړوي او براورد یې هم کوي.

در ولایت لوگر سه ساحه مختلف

ارزیابی و برآورد گردید

مسوولان و انجنیران وزارت شهرسازی و مسکن در ولایت لوگر سه ساحه مختلف را ارزیابی و برآورد کرده است.

مسوولان ریاست شهرسازی و مسکن، لوگر می گویند که این برآورد براساس درخواست ریاست ارشاد، حج و اقاف آن ولایت، برای اعمار دو محراب مسجد در دو قریه پنگرام و حضرت بلال زاهد در ولسوالی‌های چرخ و محمد آغه انجام گردید.

مولوی حارث زاهد رییس شهرسازی و مسکن آن ولایت می‌گوید که برآورد ابتدایی سرک بازار برکی راجان را نیز انجام داده و به مقام ولایت لوگر تحویل داده است. همچنین بنا بر درخواست ریاست زراعت و مالداری آن ولایت، پروژه احداث پنج گل‌خانه و ده باغ انگور تجاری نیز مورد ارزیابی قرار گرفته است. وزارت شهرسازی و مسکن، پروژه‌های ساختمانی را در کابل و دیگر ولایات ارزیابی و برآورد می کند تا کارهای آن به‌صورت معیاری انجام شود.

نقشه سکیچ ساحه یک پایه پمپ ستیشن تیل

در ولایت زابل ترتیب گردید

ریاست شهرسازی و مسکن ولایت زابل نقشه یک پایه پمپ ستیشن تیل در قلات مرکز ولایت زابل را سکیچ کرد. این پمپ ستیشن تیل، در محدوده یک جریب زمین شخصی سکیچ گردیده و همچنان کار روی سکیچ هفت پایه پمپ ستیشن دیگر در سطح ولایت زابل از سوی مسوولان ریاست شهرسازی و مسکن آن ولایت، جریان دارد. مسوولان ریاست شهرسازی و مسکن ولایات، مطابق طرزالعمل این وزارت و با درنظر داشت معیارهای شهرسازی پمپ ستیشن‌های تیل در ولایات را سکیچ می‌کنند.

د لوګر ولایت د کډوالو ښارګوټي
غصب شوې نمرې له غاصبینو بېرته راګرځول کیږي

د کور او ښار جوړولو وزارت د ځمکو د غصب مخنیوي کمیسیون په همکارۍ، لوګر ولایت کې د کډوالو د ښارګوټي غصب شوې ساحې له غاصبینو بېرته راګرځوي.

یاد ښارګوټی درې فازه لري چې د لومړي فاز یوه برخه، د دویم فاز ډیری برخې چې نږدې (۲۸۵۴) دوه زره اته سوه او څلور پنځوس جریبه ځمکه او د دریېم فاز ځینې برخې هم په غیري قانوني توګه لاندې شوي او غصب شوي دي.

دغه راز د یاد ښارګوټي په دوه فازونو کې (۶۸۵۱) سپینې نمرې شتون لري چې له ګاونډیو هېوادونو څخه اجباري راستنېدونکو کډوالو ته د ۱.۱ د مشرانو له پرېکړې وروسته به ووېشل شي. اوسمهال هڅې رواني دي، چې د ځمکو له غصب د مخنیوي کمیسیون په همکارۍ غصب شوې ځمکې بېرته راوګرځول شي. د کور او ښار جوړولو وزارت د کډوالو ټول ښارګوټي بررسي کوي او غصب شوې نمرې یې بېرته راګرځوي.

د سرپل ولایت د سانچارک ولسوالۍ
د سړک او ویالو کانکریټ اچونې ارزونه وشوه

د سرپل ولایت د کور او ښار جوړولو ریاست د سانچارک ولسوالۍ په ښار کې د سړک او ویالو د کانکریټ اچونې له چارو ارزونه وکړه. په ټوله کې د سړک او ویالو اوږدوالی 550 متره دی، چې د انجنیرۍ ټولې چارې یې بشپړې شوې او د ویالو رغنیزې چارې 90 سلنه پر مخ تللې. مسؤلین وایي، یادې رغنیزې چارې به ډېر ژر بشپړې او ګټې اخیستنې ته وسپارل شي. د کور او ښار جوړولو وزارت د تعمیراتي پروژو له چارو اساسي څارنه کوي، تر څو کارونه معیاري او په ښه کیفیت ترسره شي.

در رابطه به چگونگی اسکان دایمی
و توزیع زمین به مهاجرین عودت کننده صحبت گردید

کمیته اسکان دایمی و توزیع زمین برای مهاجرین عودت کننده، به ریاست محترم شیخ حمدالله نعمانی سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن تشکیل جلسه داد. در این نشست، نمایندگان وزارت‌های زراعت، آبیاری و مالداری، مهاجرین عودت کنندگان، انرژی و آب، انکشاف دهات، ریاست عمومی استخبارات، شرکت آبرسانی، اداره ملی حفاظت از محیط زیست و شاروالی، حضور داشتند. اعضای کمیته اسکان دایمی و توزیع زمین برای مهاجرین عودت کننده، روی نمرات رهایشی خالی در شهرک‌های مهاجرین در سطح کشور، چگونگی موضوع انتقال و تصفیه زمین‌های که پروسه انتقال و تصفیه آن قبلاً صورت نگرفته است، صحبت و تبادل نظر کردند. سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن، به اعضای این کمیته دستور داد که از طریق ادارات مربوطه حکم انتقال و تصفیه زمین شهرک‌های مهاجرین، از مرجع ذیصلاح ا.ا.ا، گرفته شود تا در زمینه اسکان دایمی و توزیع زمین برای مهاجرین عودت کننده اقدامات لازم صورت گیرد.

کروکی ساحه برای تعمیر مدیریت استخبارات
ولسوالی های ارغنداب، دایچوپان و خاک افغان زابل تهیه شد

مساحت زمین برای اعمار تعمیر مدیریت استخبارات ولسوالی های دایچوپان، ارغنداب و خاک افغان ولایت زابل کروکی شد.

در این کروکی حدود و مساحت زمین مناسب برای اعمار تعمیر مدیریت استخبارات این ولسوالی ها مشخص گردید.

وزارت شهرسازی و مسکن در کنار سایر فعالیت‌هایش، حدود و مساحت زمین را برای اعمار تعمیرات دولتی بر اساس درخواست ادارات، به صورت معیاری اسکیچ و کروکی می‌نماید.

په کور او ښار جوړولو وزارت کې د یو باب

مسجد شریف د بنسټ ډبره کیښودل شوه

د کور او ښار جوړولو وزارت په انګړ کې د دې وزارت د محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني، د ښاري چارو محترم مرستیال شیخ مدارعلي کریمي بامیاني، د محترمو رئیسانو او مسؤلینو په شتون کې د یو باب مسجد شریف د بنسټ ډبره کېښودل شوه. د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر د مسجد شریف د بنسټ ډبرې د اېښودو په مهال وویل، مسجدونه په اسلام کې خپل ځانګړی ځای لري، چې په وزارت کې د مسجد په جوړېدو سره به دلته د لمانځه تر څنګ نورې ديني چارې او تبليغ هم مخته وړل کيږي. ښاغلي نعماني وویل، د دې مسجد شریف د بنسټ ډبرې په اېښودو مو په ديني برخه کې خپل مسؤليت تر يو بريده اداء کړ. نوموړي د وزارت کار کونکو او مسؤلينو ته وويل، هر څوک دې خپلې دندې په اخلاص او ښه نيت مخته يوسي او د الله ج رضا دې په پام کې ونيسي.

په ورته وخت کې د ښاري چارو محترم مرستیال وویل، د دې مسجد شریف د بنسټ اېښودل د عبادت او بنده ګۍ په لاره کې یو ستر ګام دی، چې مسجد د بشریت د پرمختګ او عزت بېلګه ده. د کور او ښار جوړولو وزارت د ارشاد او دعوت رئیس محترم مفتي عبدالاحد حقاني وویل، مسجد د الله (ج) د بنده ګۍ او عبادت ځانګړی ځای دی، چې د الله (ج) احکام او فرمانونه له مسجد سرچینه اخلي. نوموړي وویل، مسجد شریف جوړول او په جوړولو کې یې ونډه اخیستل د مسلمانانو د ایمان له نښو څخه دي چې موږ باید په دې برخه کې خپل مسؤلیت اداء او ونډه ولرو.

یاد مسجد د اودسونو ځانګړي ځای لرلو سربېره په درېو پوړونو کې جوړېږي چې په یو وخت به د زر کسانو لمونځ کونکو ظرفیت ولري.

وزارت شهر سازی و مسکن برای
هزاران نفر زمینه کار را مساعد کرده است

در پروژه‌های تحت کار وزارت شهرسازی و مسکن، برای هزاران نفر به صورت مستقیم و غیر مستقیم زمینه کار فراهم گردیده است. پروژه‌های فاز اول شهر جدید کابل، پیروزی و پروژه قطری‌ها در ناحیه پنجم شهر کابل و پروژه نیله باغ در ناحیه هفتم از جمله پروژه‌های این وزارت می‌باشد که عملاً کار در آن جریان دارد.

هم‌چنان مسوولین وزارت شهرسازی و مسکن، سعی دارند تا مشکلات و چالش‌های پروژه‌های نیمه‌کاره این وزارت را نیز رفع کرده و کار آن را دوباره آغاز نمایند. تطبیق این پروژه‌ها، باعث ایجاد محیط زیست سالم، پائین‌آوردن گراف روزافزون قیمت مسکن، دسترسی هم‌وطنان به زمین رهایشی و منازل قابل استطاعت، ایجاد زمینه کار، جلوگیری از ساخت خانه‌های خودسر غیرپلانی در شهر کابل و ولایات می‌گردد.

د کور او ښار جوړولو وزارت سرپرست
د کابل ښار په اولسمه ناحیه کې د سړک د نقشې له تطبیق څارنه وکړه

د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني د ټولګټو چارو وزارت، د ریاست الوزرا د عالي مقام د دفتر ریاست او د کابل ښاروالۍ د محترمو استازو په شتون کې د کابل ښار د اولسمې ناحیې د ۲۸ م ګذر د سړک د تطبیق له څرنګوالي لیدنه او څارنه وکړه. د ا.ا.ا د ریاست الوزرا د عالي مقام لخوا د کابل ښار د اولسمې ناحیې د ۲۸ م ګذر د اوسیدونکو په غوښتنه یو هیئت وټاکل شو، چې د یاد سړک د تطبیق څخه لیدنه وکړي او راپور ریاسة الوزرا محترم مقام ته وړاندې کړي. اولسمه ناحیه کې د سړک په جوړیدو سره د یادې سیمې هستوګنیز کورونه، لوړپوړیزې ودانۍ او مارکیټونه له منځه ځي، چې د سیمې اوسیدونکي له حکومت غواړي څو د سړک غځېدو نقشه تغیر کړي. د یادې موضوع د هر اړخیزې څېړنې او راپور وړاندې کولو په موخه د ریاسة الوزرا محترم عالي مقام د کور او ښار جوړولو وزارت د محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني په مشرۍ د ټولګټو وزارت، د چارو ادارې، ریاست الوزرا عالي مقام د دفتر ریاست او د کابل له ښاروالۍ یو هیئت وګماره چې یاده موضوع وڅېړي. د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر د اولسمې ناحیې د ۲۸ م ګذر د سړک جوړولو د چارو د تطبیق څار تر څنګ د یادې سیمې له اوسېدونکو مشرانو سره وکتل. په دغه کتنه کې محترم شیخ حمدالله نعماني وویل، دوی به خپل راپور او بشپړ معلومات د ا.ا.ا د ریاست الوزرا محترم عالي مقام ته وړاندې کړي، چې هغوی به یې په اړوند تصمیم ونیسي.

روی تهیه پالیسی مسکن، امور ساختمانی

و انکشاف زون‌ها بحث گردید

محترم مولوی روح الله احمدی سرپرست معینیت امور ساختمانی، مسکن و انکشاف زون‌های وزارت شهر سازی و مسکن، در نشستی با رؤسا و مسوولین بخش‌های مربوطه آن معینیت روی چگونگی تهیه پالیسی امور ساختمانی، مسکن و انکشاف زون‌ها، صحبت و تبادل نظر کرد. اشتراک کنندگان این نشست، نظریات و دیدگاه‌های شان را در رابطه به چگونگی تهیه و ترتیب پالیسی مسکن، امور ساختمانی و انکشاف زون‌ها، ابراز داشتند. محترم مولوی روح الله احمدی، گفت که نسبت به هر زمان دیگر معینیت امور ساختمانی، مسکن و انکشاف زون‌ها، نیازمند پالیسی است که اولویت‌ها و امور فعالیت‌های این معینیت در آن تعیین گردیده باشد.

وی، ابرازداشت که این پالیسی باید به صورت جامع، علمی و مطابق با فرهنگ و اصول اسلامی ساخته شود که مشکلات موجود در بخش‌های امور ساختمانی و انکشاف زون‌ها به خصوص در بخش مسکن که یکی از بخش‌های مهم وزارت شهرسازی و مسکن می‌باشد را رفع نماید.

معین امور ساختمانی، مسکن و انکشاف زون‌ها، به رؤسا و مسوولین بخش مربوطه آن معینیت هدایت سپرد تا روی تهیه پالیسی بخش‌های مربوطه خویش به صورت دقیق و همه جانبه کار نمایند. همچنین، در ادامه این نشست در مورد پلان‌گذاری و چگونگی انکشاف شهر کابل جدید، نیز بحث گردیده و معین امور ساختمانی، مسکن و انکشاف زون‌ها، بر تطبیق بهتر آن پروژه تأکید کرد.

د کور او ښار جوړولو وزارت په پخوانیو پروژو کې د ستونزو د حل او

لا زیات شفافیت رامنځته کولو په اړه خبرې وشوې

د کور او ښار جوړولو وزارت په پخوانیو پروژو کې د لا زیات شفافیت رامنځته کولو په موخه جوړې شوې کمېټې خپلې لومړنۍ موندنې د دغه وزارت له محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني سره شریکې کړې. دغه کمېټه، د کور او ښار جوړولو وزارت په غوښتنه جوړه شوې، چې په کې د کورنیو چارو وزارت، عدلیې وزارت، د چارو اداري او د فرامینو د ښار او پلې کېدا اداري محترم استازي شامل دي. د پلټنې دغې کمېټې د کور او ښار جوړولو وزارت له محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني سره د خپلو فعالیتونو او پلټنو په اړه لومړني معلومات شریک کړل او په ځینو برخو کې یې د لا زیاتې همکارۍ غوښتنه وکړه.

په دغه لومړنۍ ناسته کې خبرې وشوې، چې څنګه کېدای شي د پروژو ستونزې حل او لا زیات شفافیت رامنځته شي. د ناستې په دوام، د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني د کمېټې غړو ته اړوندې لازمې لارښوونې وکړې، چې په عملي کېدا سره به یې د ستونزو په ختمولو کې رغنده رول ولوبوي. د کور او ښار جوړولو وزارت هڅې پیل کړې، چې د دغه وزارت په تېرو پروژو کې شفافیت رامنځته، ستونزې ختمې او د انډولیزې پراختیا او ودې لپاره زمینه برابره کړي.

پلان تفصیلی کمپ موقت عودت‌کنندگان
در ولایت ننگرهار در حال تطبیق است

وزارت شهرسازی و مسکن به همکاری شاروالی ننگرهار، پلان تفصیلی کمپ موقت عودت‌کنندگان را در ولایت ننگرهار تهیه و ترتیب کرد که اکنون تطبیق آن جریان دارد. این پلان تفصیلی کمپ موقت، در 238 جریب زمین که ظرفیت 2 هزار و 50 خیمه را دارد در ساحه تورخم ننگرهار طراحی شده که تطبیق و تمویل آن از طرف شاروالی با نظارت این وزارت انجام می‌شود.

کمپ موقت عودت‌کنندگان در ولایت ننگرهار در پنج زون بخش‌بندی گردیده که سهولت‌های مانند مسجد، دفتر اداری، کلینیک صحی، دوکان‌ها، میدان کرکیت و تشناب‌ها در آن در نظر گرفته شده است.

برای اعمار تانک‌های تیل
سکیج معیاری تهیه می‌شود

نشست کمیسیون ویزه نقشه‌های امور شهری به ریاست محترم شیخ مدارعلی کریمی بامیانی معین امور شهری وزارت شهرسازی و مسکن و اشتراک اعضای این کمیسیون برگزار گردید. در نشست کمیسیون امور شهری ویزه نقشه‌ها، پیرامون موضوعات مختلف شهری از جمله درخواست ریاست تجارتی شرکت دولتی نفت و گاز مایع در مورد ترتیب و تهیه نمونه سکیج معیاری برای اعمار تانک‌های تیل، صحبت و تبادل نظر صورت گرفت. معین امور شهری، ضمن تأکید بر آوردن تسهیلات لازم برای شهروندان، گفت که به منظور جلوگیری از ضایع وقت مراجعین یک یا چند سکیج معیاری برای اعمار تانک‌های تیل تهیه گردد و در دسترس مرجع درخواست کننده گذاشته شود و همچنین واحدهای دومی این وزارت نیز بر اساس طرز العمل موجود در زمینه اجراآت نمایند. در این نشست، در رابطه به سوابق و دیتاهای پلان‌های SDF یا پلان‌های چارچوب انکشاف استراتیژیک سه شهر بزرگ (هرات، کندهار و خوست) نیز صحبت گردید، این پلان‌ها در زمان حکومت گذشته توسط یک شرکت آمریکایی به نام ساساکی، ساخته شده بود.

بررسی سیسمیکی

تعمیرات خشتی

انجنیر نجیب الله قربانی

تعمیرات خشتی در کشور ما بنا بر وافر بودن مواد ساختمانی و قیمت تمام شد کم‌تر از قدیم الی اکنون به طور گسترده مورد استفاده قرار می‌گیرد، علاوه بر این اکثر از بناهای تاریخی از نوع ساختمان‌های خشتی می‌باشد. از این که بعضی ولایات افغانستان در زون فعال زلزله قرار دارد و از طرف دیگر ساختمان‌های مذکور از آسیب‌پذیری بالایی زلزله برخوردار است، بنابراین مطالعه، بررسی آن‌ها در مقابل تکان‌های زمین لرزه و تقویت سیسمیکی ساختمان‌های خشتی یک امر ضروری می‌باشد. تعمیرات خشتی معمولاً در برابر زلزله دارای ضعف‌های عمده‌ای می‌باشد، شناخت این ضعف‌ها مقدمه‌ای برانتخاب روشی مناسب برای مقاوم‌سازی آن‌ها می‌باشد. یافته‌ها نشان می‌دهد که یکی از خاصیت‌های تعمیرات خشتی عبارت از مقاومت کم آن‌ها در مقابل قوه‌های دینامیکی است و برخلاف تعمیرات آهن کانکریتی و فولادی دارای قابلیت زیاد تغییر شکل پلاستیکی نمی‌باشد و اگر تشنجات حتی در یک مدت کوتاه بیشتر از حد ارتجاعیت گردد توان وزن برداری سترکچر خشتی تمام شده وتخریب آغاز می‌گردد. هنگام بروز زمین لرزه چنانچه درقسمتی از دیوارخشتی، مقدار تشنج کششی ناشی از بارهای جانبی از میزان تشنج فشاری مربوط به بارهای قایم ثقلی بیشتر شود و مقاومت کشش مصالح مصرف شده در این دیوارکم باشد، در این قسمت درز ایجاد خواهد شد و در نتیجه سطح مؤثر برای جذب نیروی برشی کاهش و تشنج برشی افزایش خواهد یافت. در اثر افزایش تشنج برشی در این قسمت از دیوار، لغزش ایجاد شده و درز حاصله بزرگ‌تر می‌گردد و بالاخره باعث واژگونی تعمیر می‌شود. بنابراین با توجه به مطالعات انجام شده ملاحظه می‌شود که برای مقاومت در برابر زمین لرزه نه تنها ساختمان باید بتواند بار قایم را تحمل کند، بلکه باید در برابر نیروهای کششی و برشی نیز به اندازه کافی مقاومت کند.

بنابر مطالعه زمین لرزه‌های گذشته درساختمان‌های خشتی بعضی از دلایل اصلی شکست تعمیر قرار ذیل می‌باشد:

• عدم یکپارچگی (نبود قفل وبست) بین اجزای ساختمانی تعمیر: فقدان اتصال محیطی یا پیرامونی و داخلی به‌هم و نبود یکپارچگی بین دیوارهای وزن‌بردار و هم‌چنان اتصال نداشتن دیوار به سقف است تعمیر را درمقابل قوه‌های دینامیکی بسیار آسیب پذیر می‌سازد. رفتار مناسب و پایدار ساختمان‌های خشتی در گرو انسجام و یکپارچگی اجزای آن‌ها می‌باشد. مناسب نبودن یا ضعیف‌بودن اتصال بین دیوارهای باربر متقاطع، اتصال بین دیوارها و پوشش از مواردی است که انسجام ساختمان را به مخاطره می‌اندازد ضعف در کیفیت اجرا، نزدیکی کلکین و دروازه‌ها به کنج دیوارها و یا عدم استفاده از سیستم مهاری مناسب باعث ضعف اتصالات می‌گردد.

• کیفیت مصالح نا مناسب: این مصالح مقاومت فشاری و کششی مناسب نداشته که این امر سبب کاهش شکل پذیری و سختی بناهای خشتی می‌شود.

• عدم پوشش مناسب (سنگین بودن سقف): در هنگام زلزله، افزایش کتله ساختمان سبب جذب نیروی لرزه‌های بیشتر می‌شود و چنانچه سترکچر، مقاومت، شکل پذیری، سختی و ظرفیت جذب انرژی مناسبی نداشته باشد، عملکرد نامطلوبی خواهد داشت. هم‌چنان افزایش طول تکیه‌گاه سقف سبب لغزش سقف از روی دیوار و فرو ریختن سریع‌تر آن خواهد شد.

• بازشونده‌های بزرگ در دیوار: ناپیوستگی در دیوارهای خشتی به دلیل تعبیه طاقچه، بازشونده‌های بزرگ بدون رعایت تمهیدات لرزه‌ای از جمله تعبیه رینگ‌ها و کاهش دهانه طاق‌چه و بازشونده‌ها سبب پایین آمدن مقاومت برشی دیوار و گسیختگی در این‌گونه دیوارها می‌شود.

• عدم تقارن ساختمان (نامنظمی در پلان و ارتفاع): ساختمان‌های خشتی تقویت ناشده به علت عدم انسجام مناسب، در صورتی‌که توزیع کتلوی، سختی و یا مقاومت به گونه‌ای باشد که نامنظمی در ساختمان ایجاد شود شدیداً در مقابل قوه‌های حاصل از وجود پیچش آسیب‌پذیر هستند.

• اثر ساختمان مجاور: ساختمان‌های که در مجاورت یکدیگر قرار دارند و بین آن‌ها درز انقطاع مناسبی وجود ندارد، به دلیل هم‌فاز نبودن ارتعاشات درحین زمین لرزه به یکدیگر ضربه می‌زنند که به آن تنه زدگی گفته می‌شود این مسأله باعث بروز خسارات شدیدی در محل برخورد می‌گردد.

• کامل نبودن مسیر انتقال بار: نیروهای زمین لرزه که به اجزای مختلف ساختمان وارد می‌شود، از طریق دیافراگم‌های افقی سقف به دیوارهای برشی منتقل می‌گردند. دیوارهای برشی با عملکرد خمشی و برشی خود نیروها را به تهداب و نهایتاً به زمین منتقل می‌نماید. درصورت وجود ناپیوستگی دراین مسیر، یا طولانی بودن آن، ساختمان توانایی مقاومت دربرابر بارهای جانبی را نخواهد داشت.

• کافی نبودن مقاومت برشی ساختمان: ابعاد و مقاطع نامناسب دیوارها باعث شکست برشی و یا خمشی در دیوارهای می‌گردد.

• خاک محل: درطی زمین لرزه‌های اخیر، مواردی مشاهده شده است که نامناسب بودن خاک محل و گسیختگی زمین

دلیل اصلی خسارات یا فرو ریختگی ساختمان‌های خشتی بوده است. دو نوع گسیختگی زمیین که بیشتر اتفاق افتاده است عبارت‌اند از:

الف- لغزش زمین‌های میل‌دار: این مسأله باعث نشست ناهمگون یا حرکت تهداب‌ها و در نتیجه جداشدن ساختمان از زمین یا کج شدن آن می‌گردد.

ب- نشست در زمین‌های سُست: موجب نشست تهداب‌ها، کج شدن ساختمان و فرو رفتن ساختمان در زمین می‌گردد.

با توجه به تحلیل رفتار ساختمان‌های خشتی که در معرض زلزله قرارگرفته است، شکل و فرم ساختمان اهمیت زیاد دارد، مشخصات هندسی وساختمانی تعمیر، کتله، سختی و ویژگی مقاومت گسیختگی اجزای ساختمان، کیفیت مصالح استفاده شده، سیستم سقف و خاک محل تأثیر زیاد پاسخ‌ها در مقابل قوه‌های سیسمیکی دارد.

ازآنجایی که ساختمان‌های خشتی از وسعت و گستردگی زیادی برخوردار بوده و جمعیت قابل توجهی در این ساختمان‌ها زندگی می‌کنند. به این ملحوظ نباید به ساخت‌وساز این ساختمان‌ها بی‌توجه بود، چون این نوع ساختمان‌ها همیشه در معرض پدیده‌های مخرب طبیعی هم‌چون زلزله قراردارند از این رو ساخت‌وساز این ساختمان‌ها اهمیت و توجه بیشتری را می‌طلبد، در نظر گرفتن تمامی موارد ذکرشده در این تحقیق گامی مؤثری است در بررسی آسیب‌پذیری ساختمان‌های خشتی موجوده و تقویه آن‌ها و هم‌چنان برای ساختمان‌های خشتی که درآینده ساخته می‌شوند.

بناءً برای تعمیرات که درآینده احداث می‌گردد موارد ذیل الزامی می‌باشد:

» استفاده از خشت دارای کیفیت و مقاومت عالی در ساختمان‌ها، چون خشت‌ها اکثراً بدون نظارت فنی تولید می‌گردند، دچار فرسودگی و شکست زود هنگام می‌گردد.

» در ساختمان‌های خشتی اکثراً سقف‌ها سنگین شده و در هنگام زلزله بالای ساکنین خانه فرو می‌ریزند که باید برای جلوگیری این کار استفاده از پوشش‌های آهن‌کانکریتی در ساختمان‌های خشتی و یا در صورت استفاده از پوشش‌های محلی باید مطابق شیوه‌های ذکر شده سبک گردیده و تقویه گردد.

» از ایجاد کلکین‌ها و دروازه‌های بزرگ خصوصاً در دیوار برشی خود داری گردد.

» توزیع دیوارها به شکل مناسب صورت گیرد.

» آموزش مردم به خصوص روستایان برای ساختن ساختمان‌های خشتی مقاوم‌تر با بهره‌گیری از اطلاعات جدید و فناوری‌های روز دنیا.

» ساختن کودها و ستندردها راجع به ساخت وساط تعمیرات بنایی توسط ارگان‌های ذیربط، متناسب با شرایط محیطی کشور.

» نظارت و کنترول از ساخت‌وساز تعمیرات در سطح کشور.

د باران د اوبو سپما

انجنیر نظیف الله قاهری

مقدمه

الله جل جلاله د کايناتو د ښه تنظيم اړوند لازمي لارښوونې کړې دي. که يو انسان په واقعي ډول د الهي لارښوونو سره موافق مخته ولاړ شي، نو په خپل ژوند کې به له هيڅ ډول ستونزې سره مخامخ نه شي، چې له هغو لارښوونو څخه يوه هم د اوبو سپما ده. الله جل جلاله د ځمکې تر سطحې لاندې اوبو د رامنځته کېدو په اړه قران کريم داسې فرمايي: ((أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ ...)) (الزمر۲۱) ژباړه : ايا ته نه ګورې چې، له شک پرته الله تعالی اوبه له اسمانه نازلې کړې دي او په ځمکه کې يې ننوېستلې دي؟ کله چې اورښت وشي؛ نو اوبه په دريو برخو تقسيمېږي، يوه برخه بېرته اتموسفير ته پراس کوي، بله سمندرونو ته ځي او پاتې نورې يې د ځمکې په پوستکي کې ورننوځي، تر څو د ډبرو په درزونو او سوريو کې ځای ونيسي، چې همدې برخې ته يې د ځمکې تر سطحې لاندې اوبه يا Under ground water وايي. اوبه نه يوازې دا چې د ژونديو موجوداتو د ژوند مهم عنصر ګڼل کېږي، بلکې په ودانيزو چاور، سړک جوړولو، برېښنايي بندونو، د کرنيزو ځمکو په خړوبولو، صنعتي فابريکو او نورو بشري تأسيساتو کې هم ور څخه کار اخيستل کېږي. د وروستيو کلونو وچکالۍ د ځمکې لاندې د اوبو د زېرمو د تغذيې کمېدل د دې لامل شوي، چې په افغانستان کې د ځمکې تر سطحې لاندې اوبو په کچه کې د تېټوالي ترځنګ کمښت هم رامنځته کړي او دا حالت د انديښنې وړ دی، چې بايد مخه يې ونيول شي. د ټکنالوژۍ په منځته راتګ سره د کوهيانو د لاسي کېندنو پر ځای برمه يې کېندنې او د اوبو را ايستلو د دوديزو طريقو؛ لکه (ارهټ او داسې نور.) پر ځای له واټرپمپونو ګټه اخيستل کېږي، چې د اوبو د لګښت کچه د پخوا په پرتله څو برابره زياته شوې ده؛ پر دې سربېره د ځمکې تر سطحې لاندې اوبو د تغذيې ساحې، چې په ټوله کې د ځمکې د مخ کرنيزې ځمکې، د غرونو لمنې، دښتې، د غرونو په سرونو واورې او له اوبو ډکې رواني وياله ګڼل کېږي، خو له بده مرغه د هرې ورځې په تېرېدو له بيلا بيلو ګواښونو سره د مخ کېدو په حال کې دي؛ د بېلګې په توګه: په تېر وخت کې د زورواکو او د ځمکو د غاصبينو له خوا زرګونه

جریبه شاړې ځمکې او د غرونو لمنې غصب او پر ځای یې له پلان پرته ښارګوټي او کورونه جوړ شوي دي، یعنې د ځمکې لاندې اوبو د تغذیې سیمې پخپله په خپل لاس له منځه وړل شوي دي. له بلې خوا کتل کېږي چې هره ورځ د هېواد په زرګونو او سلګونو زره کرنیزې ځمکې، باغونه، پارکونه او شنې سیمې هم د هستوګنې په کورونو بدلېږي، چې دا چارې هم د ځمکې لاندې اوبو د تغذیې په کموالي کې ستره ونډه لري. بل هغه کمې (لږې)، خوړې او د ښناک وړ اوبه چې له ټولو اوبو څخه یوازې ۰،٦۲ سلنه جوړوي هم په سمه او لازمه توګه نه کارول کېږي چې له امله یې د کوهیانو د اوبو کچه ورځ تربلې ښکته کېږي. ښایي په ټوله نړۍ او بیا په افغانستان کې د ښنلو د پاکو اوخوړو اوبو د کمښت ناورین رامنځته شي. د معلوماتو له مخې په وروستیو کې د افغانستان ځینو ولایتونو کې د کرکېلې لپاره تر ځمکې لاندې اوبو څخه ګټه اخیستل کېږي، چې دې سره د څاه ګانو شمېر د هر کال په تېرېدو ډېرېږي. د افغانستان د څېړنې او ارزونې بنسټ موندنې دا کار د راتلونکې لپاره زیانمن بولي. که د ژمي په موسم کې اوبه بېرته ځمکې ته تغذیه نه شي، نو طبعاً ورسره د ځمکې لاندې اوبو کچه ټیټېږي او شونې ده چې دا وضعیت تر ټولو خطرناک بحران رامنځته کړي. د اوبو بحران ته په کتو په کابل کې د ځمکې لاندې اوبه باید وسپمول شي او په زیاتو مواردو کې د باران له اوبو څخه ګټه پورته شي. له دې سره به نه یوازې دا چې کور کې وریا اوبه پیدا کېږي، بلکې د سیلابونو د کنټرول لپاره هم اغېزناکه ټکنالوجي کېدای شي. که د باران اوبه د ځمکې لاندینۍ سطحې ته انتقال شي، نه یوازې دا چې د اوبو کچه به لوړه شي، بلکې له خلکو سره به مو هم مرسته کړې وي، ترڅو له سختو سیلابونو او د لارو له بندېدو په امن کې اوسي او د باران اوبه خلکو ته پر ستونزو سربېره د سړکونو ویجاړولو لامل هم کېدای شي. د افغانستان پلازمېنې کابل لپاره څېړنې ښیي چې د باران د اوبو ټولولو سیستم ډېر ګټور ثابتېدای شي. څېړنو کې د یوې قضیې په توګه، د باران د اوبو د راټولولو سیستم اغېزمنتوب د لومړنې ښوونځي، ځینو کورونو او سوداګریز ودانیو لپاره توصیه شوې دي. د کرنې وزارت د ۱۰ کالو د ورځنې باران معلومات ښیي چې کلنۍ باران له ۳۳۰ میلي مترو ډېر دی. اوس نو پوښتنه دا ده چې ولې پرې تر ننه کار نه دی شوی؟. که په یاد سیستم کار وشي، نو د کابل پر سړکونو به د باران ولاړې اوبه د کور دننه ډیګۍ کې پاتې شي. د باران اوبه ذخیره کول د ځمکې لاندې د اوبو مقدار زیاتوي او د دې سربېره تر ډېره کچه د اوبو مشکلات حل کوي. د نړۍ په ډېرو هېوادونو کې د باران د اوبو هر څاڅکی ارزښت لري، خو د افغانستان په ښارونو او باندو کې بیا بارانونه ویجاړوونکي اغېز لري او اوبه یې هم ضایع کېږي. د ژمي د واورو پوښښ کچه هم ډېره کمه شوې، چې په واخان، پامیر او هندوکش غرونو کې په تېرو ۵۰ کلنو کې د تودوخې د ډېروالي له امله ۳۰ سلنه طبعي یخچالونه اوبه شوي دي. ځینې څېړنې ښیي چې په کومو سیمو کې ورښت کم وي، د بارانې اوبو ذخیره کول تر ځمکې لاندې اوبو ډېرولو لپاره کارېدلی شي. دا چاره به د سېلاب کنټرولولو او د سطحې توږنې کنټرول کې یوه اندازه مرسته وکړي او له دې سره سره به د ځمکې لاندې اوبو کچه لوړه شي. کارپوهان وایي، د نورو مواردو تر څنګ د باران اوبه د کرکېلې لپاره هم ډېرې ګټورې دي، ځکه له هر ډول خطرناکو کیمیاوي موادو پاکې او خوندي وي. د باران د اوبو کښت د اوبو مصرف ټیټولو لپاره یوه ترټولو چټکه او اسانه لار ده.

بررسی وضعیت زیست‌پذیری شهری از نظر شاخص فضای سبز
در بافت‌های کهن شهری (نمونه مورد بررسی: محله چنداول شهر کابل)

انجنیر هادی علی‌یار

چکیده

زیست‌پذیری امروزه یکی از گفتمان‌های ویژه در سطح رهبری شهرهای دنیا را تشکیل می‌دهد، همه متخصصان و برنامه‌ریزان شهری در سعی و تلاش زیست پذیرساختن شهرهای شان برای زیستن است. تلاش و کوشش متخصصان شهری نیز خالی از دست‌آوردهای عمده نبوده است. شهرهای چون سیدنی، نیویورک، وینکوور و... بر اساس تحقیقات اکونومیست امروزه در صدر جدول شهرهای زیست پذیر دنیا قرار دارند. اما متاسفانه در شهرهای جهان سوم بافت‌های ارزشمند قدیمی بسیار مورد بی‌توجهی قرار گرفته است که از این منظر در این پژوهش کوتاه به بررسی زیست پذیری محله چنداول یکی از مناطق کهن شهر کابل به لحاظ فضای سبز پرداخته شده است. نتایج تحقیق نشان داد که هیچ یکی از سه متغییر فضای سبز در این محله مطلوب برای زیست نیست که این مسأله ضرورت به رسیدگی و توجه مدیران و متخصصان حوزه شهری شهر کابل را دارد. داده‌های پژوهش با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت که در نهایت شاخص فضای سبز در محله چنداول با 99 درصد اطمینان نامطلوب از نظر زیست پذیری ارزیابی گردید.

کلیدواژه ها: زیست پذیری، بافت کهن، محله چنداول، شهرکابل

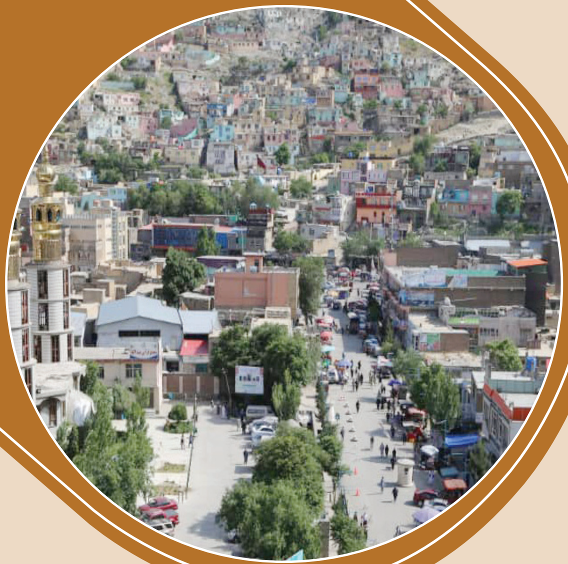

مقدمه

آنچه که در ادبیات شهرسازی جهان با کلمه «Liva-bility» معروف است در فرهنگ فارسی معادل آن زیست‌پذیری شهری مطرح می‌شود، و همچنان معادل «Livable city» در ادبیات فارسی، شهر زیست‌پذیر مطرح می‌شود که امروزه طرفداران زیادی در سطح جهانی در فضاهای شهری دارد. در برخی از متون فارسی مرتبط با موضوع، عبارت فوق را در معنای سرزندگی به کار برده اند؛ درحالی که آنچه به عنوان سرزندگی، اغلب از نظر «لینچ» و نظریه پردازان شهری مطرح می‌شود، ترجمه کلمه دیگری است. در فرهنگ لغت آکسفورد «Livability» به معنی «دارای ارزش زندگی» و « Vitality» به معنای فعال و پر انرژی(سرزندگی) تعریف شده است. در فرهنگ شهرسازی «رابرت کوان» زیست پذیری به معنای «مناسب برای زندگی» و فراهم آورنده کیفیت زندگی خوب تعریف شده است (بندرآباد، 1390:

49). زیست‌پذیری را قابلیتی در محیط سکونت می‌دانند که امکان برخورداری از یک سکونت آرام، امن، ارزشمند، متعادل و پایدار با برخورداری از رفاه اجتماعی و روانی همراه با احترام به طبعیت و عدم اتلاف منابع طبیعی را از طریق تقویت زندگی اجتماعی، فضای‌های جمعی و پیوند و پیوستگی بین مکان تجمع و فعالیت با گزینه‌های حمل و نقل متنوع فراهم می‌کند (امین زاده و همکاران، 1392: 3). «اوانس» در کتاب شهرهای زیست‌پذیر می‌گویند: سکه زیست‌پذیری دو رو دارد، یک روی آن معیشت و روی دوم آن بوم شناختی است. معیشت به معنی موقعیت شغلی است که به اندازه کافی به مسکن مناسب و آبرومند نزدیک باشد و درآمد متناسب با کرایه ها و دسترسی به خدماتی که سکونتگاه را سالم می‌سازند، است. معیشت باید پایدار باشد، زیرا در صورتی که منابع تولید کار و مسکن به گونه‌ای تأمین شوند که به تخریب محیط بی‌انجامد، در واقع مشکل معیشت حل نشده است (Cedar Hill Mu-nicipality, 2008: 1-5). بنابر این زیست‌پذیری از هر لحاظ و بعد مورد توجه خاص برنامه‌ریزان و متخصصان شهری قرار دارد که اکثر کشورهای دنیا در پی طراحی چهار چوبی برای شهرهای‌شان است که شهر را به زیست‌پذیری، توسعه پایدار و انکشاف پایدار همراه با تعادل محیط زیستی نزدیک سازند. اما آنچه مسلم است این است که شهرهای جهان سومی در این زمینه کمتر توجه نموده هرچند برخی کشورها شدیداً زیست‌پذیری فضای شهرشان را درنظر دارند، ولی کمتر شهرهای جهان سوم به زیست‌پذیری و مطلوب‌سازی شرایط زیست در بافت‌های قدیمی‌شان است؛ بسیاری از شهرهای توسعه یافته جهان بافت‌های قدیمی شهرهای‌شان را ارزشمند تلقی نموده به نماد خواستگاه خاطرات جمعی شرایط زیسته فضای شهری به بافت‌های کهن احترام و ارزش خاص قایل بوده و همه ساله برنامه‌های بهسازی، نوسازی و روانبخشی بافت‌های قدیمه را در اولیت‌های کاری‌شان قرار می‌دهند. از این منظر در این بررسی کوتاه پرداخته شده است به یکی از شاخص‌های مهم زیست‌پذیری (فضای سبز) در بافت قدیمی محله چنداول شهر کابل، که پایگاه این داده را نیز بخش کوچکی از تیزس هادی علی‌یار تشکل می‌دهد که به مطالعه تطبیقی زیست‌پذیری شهری میان بافت‌های قدیمی شهر کابل و تهران پرداخته است.

مبانی نظری

مفهوم زیست‌پذیری شهری

نظریه زیست‌پذیری بر مبنای نیازهای انسانی شکل گرفته است. این نظریه در حوزه مباحث کیفیت زندگی به‌طور کلی توسط رووت وینهوون 2 بسط یافته است. او معتقد است احساس عمومی 5 مردم منجر به زندگی بهتری برای آن‌ها می‌شود، زمانی که در اجتماعات بهتر و زیست‌پذیری زندگی کنند. این که دقیقاً چه اجتماعی زیست‌پذیرتر است کاملاً روشن نیست، اما مردم در اجتماعاتی که نیازهای‌شان بهتر برآورده شود شادتر و راضی تر هستند. (Radcliff, 2001: 940). در همین زمان، نظریه هرم احتیاجات بشر که توسط روان شناس نامی آمریکایی، ابراهام مازلو مطرح شد، بی تأثیر بر تغییر نگرش و تأکید بر تأمین نیازهای گوناگون انسان در شهرها نبوده است. به باور وی، نیازهای انسان در چهار لایه قابل بررسی است که عبارت‌اند از: لایه اول: نیازهای اساسی انسان و لایه دوم: امنیت که تأمین کننده نیازهای مهمی چون مسکن، شغل

و آرامش و غیره است. همچنین مازلو، در لایه‌های سوم و چهارم به نیازهایی چون تعلقات روحی، ارتباط با دیگران، اعتقادات، فقدان تبعیض و غیره توجه کرده است. بعدها وینهوون این نظریه را بسط داد. (خراسانی، 1391: 31). از این رو می‌توان گفت که زیست‌پذیری تاریخی طولانی در اندیشه‌های شهر و برنامه‌ریزی شهری دارد هر چند که تا اواخر قرن بیستم به این نام خوانده نشده است. زیست‌پذیری مفهومی پیچیده، چند بعدی و کلی است که با تعدادی از مفاهیم و اصطلاحات دیگر مانند پایداری، کیفیت زندگی و کیفیت مکان و اجتماعات سالم در ارتباط است.(Norris and Pittman, 2000: 118). زیست‌پذیری به‌عنوان یک مفهوم بسیار مهم در حیطه شهر با توجه به گستره‌ای که در پهنای خود گشوده است می‌تواند بسیار گسترده ویا محدود باشد، چرا که کیفیت زندگی در هر مکان نظر به عوامل متعدد بسیار متفاوت از نظر ابعاد زیست‌پذیری می‌باشد. زیست‌پذیری شهری به سیستم اطلاق می‌گردد که جهت ارتقای ظرفیت‌های شهروندان در ابعاد مختلف اجتماعی، اقتصادی، کالبدی و زیست محیطی تلاش نموده که ضوابط و اصول کلیدی در زیست‌پذیری شهری عدالت، کرامت، تعادل، تعامل، مشارکت و توانمندسازی عموم شهروندان بدون درنظرداشت ملاحظات ملیتی، قومی و مذهبی و... می‌باشد.

آمار توصیفی شاخص فضای سبز در محله چنداول

آنچه را که نتایج تحلیل نشان می‌دهد، محله چنداول از نظر فضای سبز در وضعیت خیلی نامطلوب قرار دارد، یعنی هر یک از متغییرهای مورد بررسی پایین تر از عدد 2 قرار دارند که این ارقام نشانگر وضعیت خیلی نامناسب این محله به لحاظ فضای سبز و فضاهای باز است. از آنجا که این محله نیز یکی از ساحات مهم تاریخی و قدیمی شهر کابل به‌حساب می‌آید برخی بناهای قدیمی ارزشمند ضرورت شدید به بهسازی، نوسازی، روانبخشی و احیای حیات مجدد به لحاظ کالبدی دارد.

جدول (1) ویژگی آماری شاخص فضای سبز در محله چنداول شهر کابل

شاخص	متغییرها	میانگین امتیاز هر متغیر	ویژگی آماری: میانگین	ویژگی آماری: انحراف معیار
فضای سبز	موجودیت درختان بالغ با امکان سایه اندازی در محله	1.71	1.63	0.51
	معابر و بلوارهای گل کاری و درختکاری در محله	1.54		
	کیفیت فضاهای سبز در محله	1.64		

بررسی وضعیت شاخص فضای سبز در محله چنداول در نتیجه ارزیابی نمونه‌های مطالعات میدانی و پاسخ‌های ارایه شده در ارتباط به پرسشنامه زیست‌پذیری بافت کهن محله چنداول کابل، شاخص فضای سبز در بعد زیست‌محیطی نیز مطلوب ارزیابی نگردیده و در وضعیت نامناسب قرار گرفت. جهت توضیحات کامل نتایج بررسی‌های انجام شده در جدول (1) قابل مشاهده می‌باشد. چنانچه در جدول نیز قابل مشاهده می‌باشد همه متغییر های این شاخص به‌صورت متوسط بالای 50 درصد نامطلوب در محله ارزیابی گردیده است. نبود درختان بالغ در کناره‌های جاده و نبود فضاهای سبز در محله در غیر مطلوب ارزیابی شدن شاخص فضای سبز بافت کهن محله چنداول تأثیر گذار می‌باشد. البته لازم به ذکر است که طبق مشاهدات نیز فضای سبز و درختان بالغ در اطراف جاده‌ها در محله کمتر به ملاحظه می‌رسید. بنا بر این نبود فضای سبز نیز از عمده مشکلات بافت کهن محله چنداول کابل می‌باشد.

جدول2) فراوانی و درصد شاخص فضای سبز در محله کهن چنداول کابل

شاخص	گویه	خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم	
		در صد	فراوانی	در صد	فراوانی	در صد	فراوانی	در صد	فراوانی	در صد	فراوانی
فضای سبز	در معابر محل زندگی من درختان بالغ با امکان سایه افکنی وجود دارد	0	0	0.5	2	13.3	51	42.7	164	43.5	167
	در محله من معابر و سرک هایی گل-کاری و درختکاری شده مناسبی وجود دارد	0.3	1	0	0	11.2	43	31	119	57.6	221
	فضاهای سبز منطقه سکونت من کیفیتی مطلوب دارد	1	4	0	0	16.4	63	28.1	108	54.4	209

نتایج آرمار استنباطی

در نتیجه آزمون فرضیه تحقیق بر این مبنا که آیا این محله از نظر زیست‌پذیری به لحاظ فضای سبز مطلوب است یا خیر؟ انجام شد با سطح اطمینان 99 درصد نتایج آزمون نشان داد که این محله از نظر فضای سبز مطلوب نیست و تقریباً همه ساکنان که به پرسشنامه این بخش از تحقیق پاسخ داده است نیز با انحراف معیار کمی همه تصدیق کردند که فضای سبز در این محله مطلوب زیست نیست.

جدول (3) نتایج آزمون فرضیه در محله چنداول

شاخص	میانگین	انحراف معیار	سطح معنی داری
فضای سبز	1.64	0.51	0.000

نتیجه گیری:

نظر به تحقیقات انجام شده در زمینه زیست‌پذیری شهری، این گونه نتیجه گرفته می‌شود که این موضوع از اهمیت بسیار مهمی در تمامی بافت‌های شهری اعم از بافت‌های نوساخت و قدیمی مورد توجه خاص برنامه‌ریزان و مدیران شهری قرار دارد. اما متأسفانه زیست‌پذیری در بافت‌های کهن و قدیمی مخصوصاً در کشورهای درحال انکشاف کمتر مورد توجه قرار گرفته که در نتیجه بافت‌های قدیمی آسیب‌پذیر شده و باعث تخریب و فرسودگی زودرس بافت‌ها و بناهای شهری می‌گردد. در این تحقیق به زیست‌پذیری شهری از بعد زیست‌محیطی و شاخص فضای سبز پرداخته شده که در نتیجه با تحلیل پایگاه داده مشخص گردید که با سطح 99 درصد اطمینان گفته می‌توان که زیست‌پذیری بافت‌های قدیمی محله چنداول مطلوب نمی‌باشد. بناً این موضوع ضرورت به توجه برنامه‌ریزان و متخصصان حوزه شهر و مخصوصاً ضرورت به توجه ریاست‌های حفاظت از شهرهای قدیم، بهسازی بناها و عمرانات قدیمی را دارد.

منابع و ماخذ:

1. بندرآباد، علی‌رضا، (1390). شهر زیست پذیر از مبانی تا مفاهیم. انتشارات آذرخش، تهران.

2. امین‌زاده گوهرریزی، بهرام، (1392). روشن، مینا. ارائه روش سنجش تطبیقی زیست پذیری در محله های شهری با تاکید بر معیارهای برنامه ریزی کاربری زمین (نمونه موردی: شهر قزوین). اولین همایش ملی شهرسازی و معماری در گذر زمان، دانشگاه بین المللی امام خیمنی قزوین.

3. Cedar Hill Municipality (2008), City of Cedar Hill comprehensive Plan 2008, chapter 5: Livability, PP. 5-1 To 5-20.

4. Radcliff, B., (2001): Politics, markets and lifesatis faction: The Political economy of human happiness, American Political Science Review.

5. Norris, T., & M, “Pittman the Health Community’s Movement and the Coalition for Healthier Cities and Communities”, Public Health Reports115:118-124, 2000.

امربالمعروف او نهی عن المنکر

مولوی نقیب الله احمدی

په نیکو امر او له بدیو منع کول فرض کفایي دی! که چېرې د یو ښار اوسېدونکي او یا د یوه کلي اوسېدونکي امر په معروف او نهی عن المنکر ترک کړي، نو ټول گناه کار دي او که چېرې ځینې په دې فرض باندې قیام وکړي، نو د نورو ذمې څخه هم ساقطېږي. نو باید په نیکیو باندې امر کول په غوره توگه ترسره شي او باید په دې کې ډېر تفحص وشي، نه تجسر، ځکه الله ج له تجسر څخه منع کړې او فرمایلي یې دي: (وَلَا تَجَسَّسُوا) سورة حجرات ایت نمبر ۱۲. تاسې تجسس مه کوئ!. پر چا بد گماني مه کوئ، ځکه چې بنا د کار د مسلمانانو په اصلاح باندې ده، نو د منکراتو په له منځه وړلو کې باید د غني او فقیر ترمنځ توپیر ونه شي او بل هڅه وشي چې خپل ځان پر شریعت برابر کړي، څوک چې په نیکیو امر او له بدیو منع کوي باید خبره او عمل یې د شرعې موافق وي، ترڅو یې په خبرو کې اغېز وي او د خلکو په زړونو کې ځای ونیسي.

نورو ټولو امتونو باندې د محمد صلی الله علیه وسلم د امت له فضیلت هم دا دی، چې الله ج فرمایي: (كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ ۚ ...) ال عمران (110) ژباړه: (تاسو بهترین امت یاست چې راوتلي یاست د خلکو لپاره امر کوئ هغوی ته په نیکیو او له بدیو یې منع کوئ او تاسې به ایمان لرئ په الله ...) نو په پورته ایت کې دا مستانفه جمله ده په دې کې دا بیان شوي چې د مسلمان امت فضیلت له دې کبله دی، چې هغه به د نیکۍ حکم کوي او له بدۍ څخه به منع کوي او په الله ج باندې به ایمان لري. که چېرته دا لاره ترک کړي، نو دغه فضیلت یې نه پاتې کېږي. یوه ورځ حضرت موسی علیه السلام عرض وکړو چې یا الله! ج د هغه شخص بدله به څه وي چې خپلو وروڼو ته د نیکۍ حکم کوي او له بدیو یې منع کوي. الله ج ورته وفرمایل: د هغه د هرې کلمې په عوض کې به د یو کال عبادت اجر لیکل کېږي او زما رحمت به هغه د جهنم اورته نه پرېږدي.

بل حدیث مبارک کې راځي چې پیغمبرعلیه السلام فرمایلي: (مَن رَأی مِنکُم مُنکَرا فَلْیُغَیِّرْهُ بِیَدِه ، فإن لَم یَستَطِعْ فبِلسانِه ، فإن لَم یَستَطِعْ فبِقَلبِهِ و ذلكَ أضعَفُ الإیمان) الحدیث. ژباړه: څوک چې د تاسو څخه یو څوک په ناروا کار باندې ووینې، نو هغه دې منع کړي په لاس باندې، که یې په لاس طاقت نه و بیا دې په ژبه منع کړي، او که په ژبه یې هم طاقت نه و نو بیا دې په زړه کې هغه منکر کار بد وګڼي، او دا هغه کمزوري کچه د ایمان ده. نو ذکرشوي حدیث مبارک څخه معلومیږي چې په نیکیو امر کول او له بدیو منع کول درې مرتبې لري:

۱: لومړۍ مرتبه د حاکمانو ده چې دوی به منکر کار ته تغیر په لاس ورکوي، ځکه دوی اجرایه قوه لري او هر څه یې په وس پوره ده، نو دا د دوی مسؤلیت شو.

۲ : دویمه مرتبه د علماؤ ده، چې دوی به منکر کار ته تغیر په ژبه ورکوي، ځکه چې دا د دوی وظیفه ده چې خلکو ته بیان کوي او دا توان په کې شته چې منکر کار ته تغیر په ژبه ورکړي.

۳ : دریېمه مرتبه د عامو خلکو ده، چې منکر کار به په زړه کې بد ویني، ځکه په لاس یې طاقت نشته په ژبه یې هم طاقت نشته، نو په زړه کې یې باید بد ووینې، چې دا ضعیف ایمان لرونکي کسان دي. خو که په ټوله کې امر بالمعروف او نهی عن المنکر ترک شي (پرېښودل شي) د دې بیا ډېر بد اثرات دي لکه د فقهې په کتابونو کې مسله ده، چې له ګناه کارو (اهل کبیره ګناه) سره کېناستل هم لویه ګناه (کبیره ګناه) ده. یو روایت کې راځي چې الله ج حضرت یوشع علیه السلام ته وحیې وکړه چې ستا د قوم څخه څلوېښت زره نیکان خلک هلاک کوم او شپیته زره بدان خلک هلاک کوم، حضرت یوشع علیه السلام عرض وکړو چې یارب العالمین دا بدان خلک چې هلاک کوې، نو هلاک یې کړه، ځکه دوی بد دي، اما دا نیکان خلک ولې هلاک کوې؟! الله ج ورته وفرمایل: دا نیکان خلک ځکه هلاک کوم چې د دوی په مخکې ګناهونه کېږي او دوی نه خلک منع کوي او نه هم خپل تندی تریو (ترش) کوي، نو ځکه دا نیکان خلک هم هلاک کوم. نو کله چې په نیکیو امر او له بدیو منع ترک شي، الله ج بیا عام عذاب راولي، اول به نیکان خلک هلاک کېږي او وروسته به بدان خلک هلاک کیږي. د بل حدیث شریف مضمون دی: حضرت ابودرداء رض څخه روایت دی، هغه وایي چې تاسو به خلکو ته امر په معروف سره کوئ او له بدیو به منع کوئ، که داسې ونه کړئ، نو الله ج به پر تاسو داسې حاکمان مقرر کړي چې ستاسې د مشرانو به احترام نه کوي او ستاسو پر کشرانو به رحم نه کوي، ستاسو مشران به راوغواړي خو خبرې به یې نه مني، هغوی به مددګار غواړي لیکن د هغوی مدد به نه کېږي، هغوی به بښنه غواړي لیکن نه به بښل کېږي. له ام المؤمنین حضرت عایشه رض څخه روایت دی، چې پیغمبرعلیه السلام فرمایلي دي: الله ج د یوې قریې په خلکو عذاب ولېږلو چې په کې اتیا زره داسې خلک وو، چې هغوی د انبیاؤ علیهم السلام په شان نیک عملونه کړي وو. ورڅخه پوښتنه وشوه چې دا څنګه داسې وشول؟ پیغمبرعلیه السلام وفرمایل: دا ځکه چې هغوی به خلک له بدیو څخه نه منع کول او د هغوی بد عمل به یې بد نه ګاڼه.

تاریخچه و چالش های

شهر کابل

انجنیر محمد اسحق نیکروش

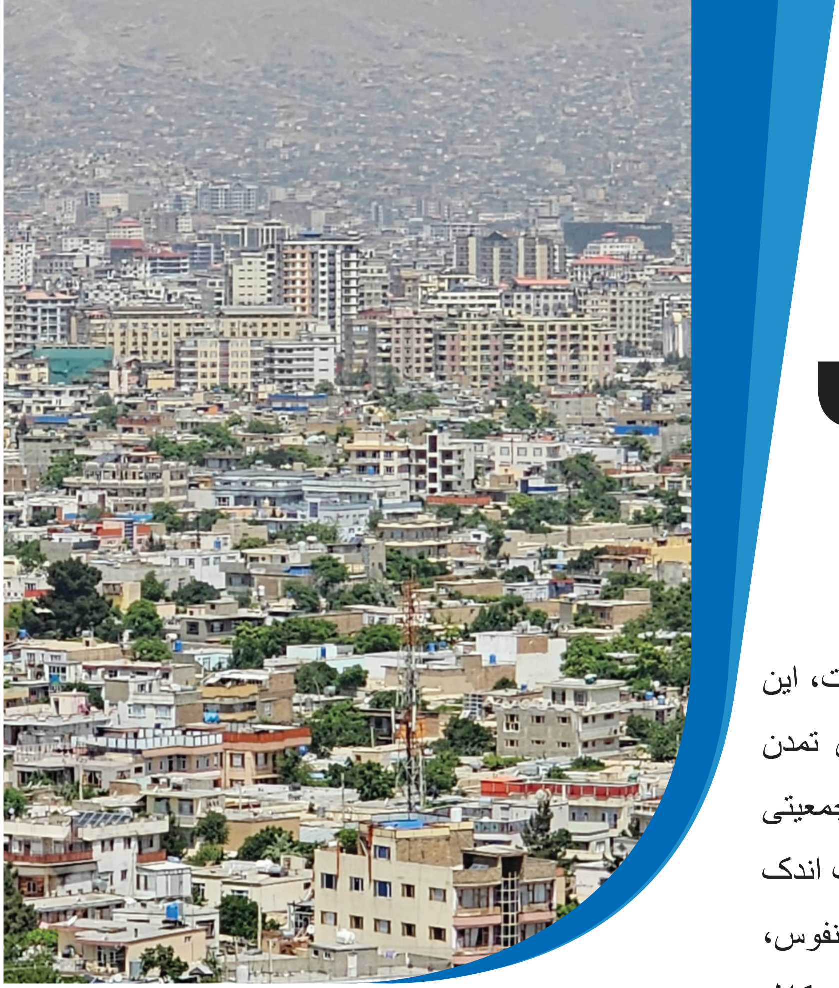

مقدمه

شهر کابل یکی از شهرهای مهم افغانستان است، این شهر در دوره‌های مختلف مظهر و جلوه‌ای تمدن ساکنین‌اش بوده است. شهر کابل از لحاظ جمعیتی مانند دیگر شهرهای جهان در اوایل از جمعیت اندک شروع می‌گردد و در دوره‌های بعدی با گسترش نفوس، جمعیت آن بیشتر و بیشتر می گردد که امروزه کابل به یکی از پر جمعیت ترین شهرها تبدیل شده است.

فرصت‌ها و چالش‌های مختلف شهری بر شهر کابل رونما است، از جمله این چالش‌ها گسترش خانه‌های بدون پلان شهری است که وزارت شهرسازی و مسکن تلاش کرده تا از این مشکلات و چالش‌ها کاسته و فرصت‌ها را برجسته نماید.

تاریخچه شهر و شهر کابل

اگر به گذشته‌های بسیار دور انسان‌ها یعنی زندگی انسان‌های اولیه نظر اندازیم انسان‌ها برای بقا و حفظ زندگی خویش از گزند و آسیب حوادث به جاهای مصئون ضرورت داشتند که در آن زمان مصئون‌ترین پناهگاه برای انسان‌ها، مغاره‌ها بوده که بعداً به تدریج از مغاره‌ها به سطوح هموار پایین شدند و با استفاده از مواد دستیاب شونده برای خود پناهگاه ساختند طوری که خداوند لایزال انسان‌ها را عاقل خلق نموده و زندگی اجتماعی از خصوصیات ممیزه شان است.

بناً زندگی در کنار هم به شکل گروپی قبیلوی و قریه‌یی ادامه دادند تا بلاخره به مرور زمان و طی قرن‌ها به شکل شهر نشین عرض اندام نموده و اولین شهرهای قدیم در حدود چهار هزار سال قبل از میلاد، در وادی‌های حاصل خیز اطراف دریای دجله و فرات سند و نیل و همچنان در دامنه کوه‌های سوریه و ایران تشکیل گردید. و در دوران فرعون‌ها شهرهای قدیم مصر ایجاد شد در اوایل شهرها تحت کدام قاعده و قانونی که اساس علمی باشد بنیان‌گذاری نشده، ولی به مرور زمان با ترقی و پیشرفت بشریت و به وجود آمدن علم و تخنیک معاصر، علم شهرسازی هم به‌وجود آمد و تکامل کرد.

به‌خصوص بعد از انقلاب صنعتی جهانی در قرن هجده و دوره تمدن رنسانس علمای شهرسازی خدمات شایانی نمودند و در آخرین تحلیل شهرسازی را تعریف نمودند. شهر باستانی کابل در ادوار مختلف شاهد مدنیت‌های باشندگان خود بوده و یادگارهای را در درون سینه با عظمت خود حفظ و باقی نگهداشته است آثار از ادوار با شکوه آریانا قدیم ادوار زردشت و بودا تا ظهور اسلام و خاطراتی از سلحشوری، شجاعت و مردانگی باشندگان این مرزو بوم به یادگار گذاشته است. تپه‌های بت‌خاک، منار چکری، منار میوند، بالاحصار کابل، منار استقلال، طاق ظفر در پغمان، منارعلم و جهل، شاه دو شمشیره ولی و ده‌ها اماکن مذهبی و غیره هر کدام شاهد مدنیت و رویدادهای مهم تاریخی محسوب می‌شود. بناً، آنچه در مورد افتخارات شهر باستانی کابل گفتیم با استفاده از فرصت در مورد شهر کابل نیز اندکی روشنی بی‌اندازیم، یعنی در قرن هفده‌هم قریه‌ای دارای حدود ۱۰ ده هزار نفوس بوده و بعداً در نیمه دوم قرن هجده‌هم، زمان که تیمورشاه پسر احمد شاه بابا، پایتخت را به کابل انتقال داد شهر کابل از نگاه سیاسی و استراتیژیکی اهمیت خاص کسب نموده و مزین‌ترین محل شهر در آن زمان کوچه شور بازار بود. وقتی علم شهرسازی به وجود آمد شهرها بیشتر منظم شد و چالش‌های شهری بیشتر مرفوع گشت که از این علم برای تنظیم امور شهری شهر کابل نیز بهره گرفته شده است. همچنان که شهر کابل در سال ۱۲۵۸هـ،ش، از ۲۳ هزار خانواده و مساحت ۱۸۰ هکتار زمین شروع می‌گردد که به کمک علم شهرسازی کم کم به سوی نظم و قاعده شهری سوق داده می‌شود. ساحات دیگری هم در اطراف شهر یعنی در خارج دیوار دفاعی شکل قصبات شهری مانند: ده افغانان، بی‌بی مهرو، دهمزنگ، گذرگاه و غیره عرض اندام نمودند و در زمان شاه امان الله خان در سال ۱۳۰۸هـ، ش، ساحه جدید که عبارت از قصر دارالامان می‌باشد در توسعه شهر افزوده شد. در سال‌های ۱۳۰۰ الی ۱۳۲۰هـ، ش، شهر کابل دارای نفوس ۱۲۰ هزار و مساحت ۵۰۰ هکتار زمین را احتوا می‌نمود که مردم به تدریج منازل خود را به شکل دو منزله با داشتن حویلی عیار ساختند تا این که در سال ۱۳۴۳هـ، ش، به کمک متخصصین اولین بار ماسترپلان شهر کابل اسکلیت بندی شد و در سال ۱۳۴۹هـ، ش، برای بار دوم تجدید نظر شد بلاخره در سال ۱۳۵۷هـ، ش، ماستر پلان منظم شهری به‌حیث سند اساسی و معتبر برای مدت ۲۵ سال برنامه‌ریزی شد که برای دو میلیون نفر نفوس در ساحه ۳۲۳۴۰ هکتار زمین طرح‌ریزی گردید که از جمله دو میلیون نفوس در ماسترپلان مذکور ۱،۴ میلیون در تعمیرات بلند منزل و ۰،۶ میلیون در پایین منزل در نظر گرفته شده بود. بعداً، ماسترپلان در سال ۱۳۹۱هـ، ش، توسط وزارت شهرسازی و مسکن و مؤسسه جایکا جاپان تعدیل شد که مناسب‌ترین ماسترپلان براساس معیارهای علمی و شهرسازی برای شهر کابل طرح و بعد از طی مراحل اصولی جهت تطبیق به شاروالی کابل محول شد. شهر کابل در وادی بین کوه‌ها و سواحل دریای کابل-لوگر-پغمان قرار داشته که از سمت شمال کوه خواجه رواش و افشار و از طرف جنوب کوه قوریغ سنگ نوشته قرار داشته که توسعه آینده شهر کابل را

به سمت شمال و جنوب ناممکن ساخته است. قابل یاد آوری است که یافته‌ها و قرائین نشان می‌دهد که شهر کابل از سال ۱۳۶۹ الی ۱۳۹۷ رشد قابل ملاحظه داشته و از ۱۶۲ کیلو متر مربع به ۳۱۸ کیلو متر مربع افزایش یافته است.

چالش ها:

☼ عموماً بلند منزل‌ها و پروژه‌های دولتی و غیر دولتی به‌صورت پراکنده در تمام شهر عرض اندام نموده و حل مسایل شبکات انجنیری در نظر گرفته نشده و هم از نظر اقتصادی و اجتماعی نامناسب می‌باشد.

☼ تراکم ترانسپورتی در شهر زیاد بوده و جاده‌های موجود در شهر قدرت برداشت آن را ندارد.

☼ سیستم آبرسانی شهر که تقریبا 30درصد ساحه شهر را احتوا می‌نمود فعلاً غیر فعال بوده و سیستم آبرسانی شخصی و غیر منظم جریان دارد که تکافو باشنده‌ها را نمی‌کند. راه حل این است که از بیرون شهر کابل آب آن تأمین گردد.

☼ سیستم کانالیزاسیون در شهر اصلاً وجود نداشته و صرف مکرویان‌ها، قصبه خانه‌سازی و پوهنتون کابل دارای سیستم کانالیزاسیون مرکزی می‌باشد و متباقی تمام بلند منزل‌ها دارای چاه‌های سپتیک شخصی می‌باشد که باعث آلوده شدن آب‌های زیرزمینی شده است.

☼ سیستم برق‌رسانی شهر کابل از بند نغلو در سروبی، ماهی‌پر و سب استیشن گاز توربینی و برق وارداتی صرف چند ساعت برق را تأمین می‌نماید.

☼ خودسری در تمام شهر به سرعت ادامه دارد و مشکلات فوق زیادتر از فعالیت و تطبیق امور کاری شاروالی است.

☼ بعد از آن که در ساحه مردم ساکن شدند و آبادی صورت گرفت، پلان ساحه ساخته شده و تطبیق می‌گردد که این امر باعث خسارات هنگفت برای باشندگان و دولت می‌گردد. باید از شیوه بهسازی استفاده شود و یا قبل از آبادی ساحه زیربنائی شهری آماده شود.

☼ رشد جامعه و شهر یک پدیده پویا و متحرک است. ولی، رشد بی‌رویه شهر نشینی و افزایش جمعیت شهری در کشور باعث بروز مشکلات متعددی در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، محیط‌زیستی و از بین رفتن زمین‌های زراعتی می‌گردد. بناً پلان‌گذاری سالم آن است که شرایط اقتصادی مطلوب فرصت‌های شغلی مناسب، سیستم حمل و نقل خوب، سهولت و دسترسی به مراکز صحی مکان مناسب رهایشی، مکاتب، مخابرات، مراکز تجارتی، تفریحی، زیر ساخت‌ها، تأمین منابع، تسهیلات شهری و تطبیق به موقع پلان شهری توسط تطبیق کننده فراهم و از خسارت بعدی جلوگیری گردد. در شرایط امروزی همه چیز در حالت رشد و انکشاف سریع می‌باشد. با این حال وزارت شهرسازی و مسکن در صدد رفع چالش‌ها و تهیه نمودن مسکن برای شهروندان کشور در شهر کابل بوده و از همین جهت در کنار پروژه‌های مسکونی این وزارت می‌توان از پروژه بزرگ کابل جدید نام برد که بر اساس طرح و پلان‌ریزی وزارت شهرسازی و مسکن، برای سه میلیون جمعیت طرح‌ریزی و پلان شده و قرار است درآینده اعمارشود. کار فاز «ب» شهر کابل جدید توسط شرکت خصوصی در26 ماه اسد سال جاری شروع گردید و اکنون کار آن به شدت جریان دارد.

د مرکزي او ولایتي رئیسانو ترمنځ

د همغږۍ زیاتېدو سمینار

محمدیوسف روستایی

په تېرو دوه کالونو کې د ښې حکومتوالۍ په برخه کې د افغانستان اسلامي امارت لاسته راوړنې او شاهکارې نه یوازې په ملي کچه، بلکې په نړیواله کچه یې پاملرنه جلب کړې ده او د حکومتوالۍ دغه غوره او بریالۍ تګلاره ده چې د نظام او هېواد دښمنان یې له حیرت سره مخامخ کړي دي او ورځ بلې ته امارت د پرمختګ پر لور ګړندي ګامونه پورته کوي او نړیوال هم زړه ښه کوي چې له امارت سره تعامل وکړي. له شک پرته، په عمل کې ژمنتیا د افغانستان اسلامي امارت د ښې حکومتوالۍ برخه کې د بریا راز دی او دغه ستره بریا په حقیقت کې د اسلامي امارت د مشرانو او ټولو لارویانو د ایماندارۍ، ریښتینولۍ او ژمنتیا ښنه ده چې د خدای او بیا د ولس په وړاندې یې لري.

د کور او ښار جوړولو وزارت د افغانستان اسلامي امارت د موخو ترسره کېدو او ولس ته د غوره او پر وخت خدمت کولو په پار د مرکزي او ولایتي ریاستونو او ادارو ترمنځ د لا ښې او غوره همغږۍ رامنځته کولو برخه کې هڅې کړې دي او خپلو ژمنو ته یې د عمل جامې ور اغوستې دي، چې د دغه هڅو په پایله کې د ګډو هڅو او واحد فکر رامنځته کولو په موخه د مرکزي او ولایتي ریاستونو ترمنځ د همغږۍ سمینار ترسره کړ.

د یاد سمینار لومړۍ ورځ د کور او ښار جوړولو وزارت د ښارې چارو محترم مرستیال شیخ مدارعلي کریمي بامیاني په عالمانه وینا پیل شوه.

ښاغلي شیخ بامیاني د خپلو خبرو په ترڅ کې وویل: «موږ په داسې وضعیت کې اوسو چې باید خپله د خپل ځان لپاره کار وکړو، تصمیم ونیسو او په کلک هوډ سره د هېواد بیارغونې او ابادۍ او خپل ولس ته د خدمت کولو په موخه ملا وتړو، ترڅو راتلونکې کې تاریخ ته شرمنده ونه اوسو.»

وروسته، د اداري مسایلو لکه د پلانونو طرحه او ترتیب، د کاري راپورونو چمتو کولو، استخدام پر څرنګوالي، او نورو اړوندو انجنیري او مهندسي فني او مسلکي موضوعاتو د ښارونو، ښارګوټو او ساختمانونو طراحۍ باندې خبرې او بحثونه وشول. دغه راز په سمینار کې ولایتي رئیسانو په خپلو ولایتونو کې د کور او ښار جوړولو وزارت ستونزو، ننګونو، له ښاروالیو سره

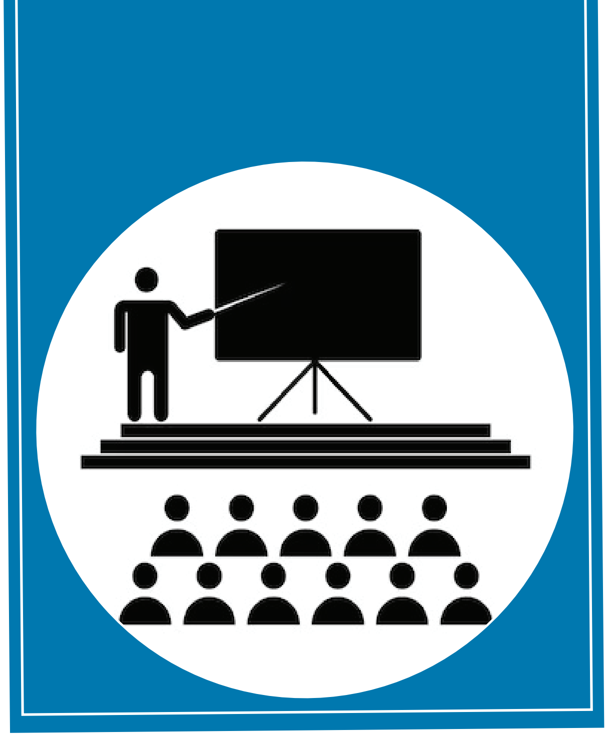

د دندو په ورته توپیر او نورو اړوندو موضوعاتو خبرې وکړې، چې د مرکزي ریاستونو او انجنیرانو له لوري ورته قناعت کوونکي جوابونه وویل شول.

د سمینار دوهمه ورځ: د کور او ښار جوړولو وزارت د مسکن، ودانیزو چارو او د زونونو د پراختیا معینیت محترم سرپرست مولوي روح الله احمدي د چارو همغږۍ، انسجام او پرمختګ په موخه هر اړخیزه وینا وکړه او وې ویل: د چارو په ترسره کولو کې اشخاص نه، بلکې د الله ج رضا هدف وګرځوئ او دنده چې یو ستر مسؤلیت دی په سمه توګه یې سرته ورسوئ.

ښاغلي مولوي احمدي زیاته کړه: تاسې چې د سترو مسؤلیتونو په رأس کې قرار لرئ، نو لازمه ده چې په عمل کې اخلاص ته لا جدي پاملرنه وکړئ، ځکه د دندو په ترسره کولو کې اخلاص ستاسې باور او د ملت ډاډ ترلاسه کوي او با اخلاصه عمل د الله ج د رضاء سبب ګرځي.

ورپسې د بشري سرچینو، مالي، اداري، مهندسي، انجنیري، ساختماني او نشراتو ریاستونو له لوري دویمو واحدونو ته بشپړ معلومات وړاندې او نظرونه تبادله شول.

د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني د سمینار دویمې ورځې په وروستیو کې د سمینار ګډونوالو ته لارښووده او عالمانه وینا وکړه، چې په خپلو خبرو کې یې مرکزي او ولایتي رئیسانو ته په خطاب کې وویل: د یوې ټولنې پرمختګ لپاره تعهد، تخصص او دیانت ته اړتیا ده چې باید ټول مسؤلین یې ولري. که چارو ته پاملرنه ونه شي، ښایي کوچنۍ ستونزې د لویو کارونو پر وړاندې خنډ وګرځي. په وزارت کې ښايي ځینې چارې ټکنۍ وي، خو په وینا یې باید د لامل په پیدا کولو او په له منځه وړلو کې یې هڅې وشي.

ښاغلي سرپرست وزیر وویل: له کلونو لوټلی ولس چې کونډې، یتیمان او معیوبین لري دربه غاړه دي چې باید خپل ځانونه مسؤل وګڼئ او د دوی د پرمختګ لپاره لاس په کار شئ. امارت د ټولو کور او شمله ده، چې باید په هسک او سیال ساتلو کې یې هڅې لاجدي شي.

نوموړي زیاته کړه: ادارو کې دیني عالم، انجنیر د امارت مجاهدینو او نورو مسلکي کسانو ترمنځ باید توپیر ختم شي او ټولو ته احساس د مالکیت د دې خاورې ورکړل شي، تر څو ټول هېوادوال د یو مالکانه حس پر بنسټ کار وکړي، ځان مسؤل وګڼي او ژمن پاتې شي.

د سمینار په پای کې یو ځل بیا ښاغلي سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني ولایتي او مرکزي رئیسان خپلو راتلونکو مسؤلیتونو ته متوجه کړل، تر څو له پلان او قانون سره سمه وده او پراختیا رامنځته شي، دندې په سمه توګه ترسره شي، ملت ته خدمت وشي او له خپل سرو کړنو او فعالیتونو مخنیوی وشي.

کارهای عملی
(داستان کوتاه)

محمدیوسف روستایی

صادق که یک بچه‌ی هوشیار؛ مهربان ولایق بود؛ در رشته انجنیری ساختمانی تحصیل می کرد. یک روز صادق بعد از ادای نماز شام از مسجد به خانه برگشت؛ کتابچه نوت‌هایش را باز کرد و درس هایش را که در مورد نقشه یک بلند منزل بود؛ رو خانی کرد و بعداً کتابچه را در پهلویش گذاشت و به پدرش گفت:

پدر جان! مه ره 100 افغانی بده که درس‌های ما پیش رفته و برای درس نو استاد به ما گفت که یک چپتربه نام (تکنالوژی مخلوط کانکریت) را باید بخریم.

پدرش به بسیار آرامی گفت: بچیم، ای درس‌های شما تا که عملی کار نکنید چیزی ره یاد نمی گیرید. اینه تا جایی که مه تجربه دارم درس نظری تا درس عملی بسیار فرق داره بچیم. باید پوهنتون برای شما زمینه آموزش کارهای عملی ره هم مساعد بسازه. ای بخش انجنیری ساختمانی و مهندسی ساختمانی را تا که عملی کار نکنی خوب یاد نمی گیری بچیم.

صادق که متوجه گپ‌های پدرش بود گفت: پدر جان! امارت اسلامی افغانستان، امی گپ‌ها ره خوب متوجه اس؛ در هر بخش زمینه آموزش عملی و نظری را برای محصلین بخش انجنیری ساختمانی و مهندسی مساعد می سازد.

پدرش گفت: چطور بچیم؟

صادق گفت: پدرجان! خداوند مسولین وزارت شهرسازی و مسکن را خیر بدهد؛ آنها در مورد آموزش کارهای عملی با معین وزارت تحصیلات عالی و مسلکی موافقه کردند که بعد از این زمینه آموزش کارهای عملی را برای محصلین بخش انجنیری ساختمانی و مهندسی ساختمانی از طریق پروژه‌های ساختمانی وزارت شهرسازی و مسکن مساعد می‌سازند. اینه به خیر ما می تانیم که از طریق پروژه‌های ساختمانی این وزارت؛ کارهای عملی ره هم شروع کنیم و به گفته شما یک چیزی ره یاد بگیریم.

پدرصادق درحالی که تسبیحش را در انگشتان دستش محکم گرفت؛ گفت: چقه خوب بچیم؛ خداوند مسوولین امارت اسلامی، به خصوص مسوولین وزارت شهرسازی و مسکن ره خیر بته اینه متوجه همه چیزها استند. شکر بچیم حالی دلم جم شد؛ اینه ای پیسه ره بگیر و برت چپتر بخر. موفق باشی بچیم.

وزارت شهرسازی و مسکن!

کار عملی و تخنیکی انجنیری را به دانشجویان و فارغ التحصیلان پوهنتون‌ها آموزش می‌دهد، از این جهت تفاهمنامه‌های را با تحصیلات عالی کشور و برخی نهادهای علمی و تخنیکی دیگر امضاه نموده است

ENKESHAF SHAHR

57

ISSUE

WWW.MUDH.GOV.AF